

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostili. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojakim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski

dnevni

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XL. št. 22 (11.745)

Trst, petek, 27. januarja

P.P. 126
66001 KOPER

OSREDNJA KNJIZNICA

8554 AA

60100200

Tiskovna konferenca enotne slovenske delegacije

Slovenci v Italiji morajo sodelo pri oblikovanju zaščitnega zakona

Številnim novinarjem so člani poudarili zahteve po enaki in ustrezni zaščiti za vse Slovence

TRST — Slovenska narodnostna skupnost v Italiji mora biti soudeležena pri oblikovanju globalnega zaščitnega zakona, le-ta pa mora ustrezati njenim zahtevam in potrebam. To je osnovna misel včerajšnje tiskovne konference enotne slovenske delegacije v novinarskem krožku v Trstu. Na konferenci, katere se je udeležilo veliko novinarjev iz dežele, iz različnih domovine in tudi posebni dopisniki vsedržavnih listov in tiskovnih agencij, je enotna delegacija orisala osnovne zahteve manjšine glede vsebine zakona, obenem pa odločno in jasno naglasila, da je treba pospešiti parlamentarno pot zakonskih osnutkov.

Bistvena vprašanja, ki jih je načelala enotna delegacija (v njej so bili Ferruccio Clavara kot zastopnik Slovencev videmske pokrajine, Boris Iskra za KPI, Boris Race za SKGZ, Aljoša Volčič za PSI, Rafko Dolhar za SSK in Sergij Pahor za SSO), so zadevala ozemelsko razsežnost zaščite, ki mora — je bilo poudarjeno — zajeti vse 35 občin tržaške, goriške in videmske pokrajine, v katerih živi vimo Slovenci. Enotna delegacija je prav tako odločno odklonila vsakršen postopek, po katerem bi uveljavljanje pravic in zaščite bilo odvisno od večje ali manjše strpnosti večinskega prebivalstva, saj bi to lahko netilo

stalno politično napetost v vsem obmejnem območju. Poudarek je bil nadalje na jamstvih o uporabi slovenskega jezika v javnosti, na nujni avtonomiji slovenske šole, na finančnih jamstvih za nemoteno delovanje kulturnih ustanov in na družbeni ter gospodarski zaščiti, saj bi brez norm, ki zadevajo razvoj materialne baze manjšine zaščitni zakon bil okrnjen, narodnostna skupnost pa ne bi imela možnosti dejanskega uveljavljanja in uresničevanja lastnih pravic.

Po uvodnih poročilih enotne delegacije se je razvila obsežna in vsebinska razprava, vzdušje je v dvorani novinarskega krožka pa je bilo odraz tiste strpnosti in tistega vzajemnega razumevanja, ki bi moralo označevati odnose v našem mestu in sploh na vsem narodnostno mešanem območju. Srečanje z novinarji je bilo v tem pogledu res vzor omikanega, stvarnega in demokratičnega soočanja mnenj.

Enotna delegacija je sklicala tiskovno konferenco, da bi ob premikih v zvezi z zaščitnim zakonom, poudarila stališča slovenske narodnostne skupnosti in naglasila, da brez sodelovanja in soglasja prizadete skupnosti ni mogoče oblikovati zakona, ki neposredno zadeva njene življenjske interese.

Predsednik dežele Comelli danes na obisku v Sloveniji

O vprašanjih skupnega interesa se bo pogovarjal s predsednikom IS Janezom Zemljaričem

Predsednik deželnega sveta Antonio Comelli s sodelavci, podpredsednikom Zanfagninjem in odborniki Brancatijem, Vespasianom in Rinaldijem, odhaja danes popoldne na dnevni uradni obisk v Slovenijo. V Ljubljani se bo pogovarjal s slovensko delegacijo, ki jo bo vodil predsednik izvršnega sveta Slovenije Janez Zemljarič. V njej bodo zastopani člani vlade, ki se ukvarjajo z vprašanji skupnega interesa regije in republike. V slovenski delegaciji bo tudi generalni konzul SFRJ v Trstu Drago Mirošič.

Program jutrišnjega Comellijevega obiska predvideva ob 16.30 pogovore na sedežu izvršnega sveta Slovenije.

V soboto si bodo ugledni gostje ogledali klinični center, Cankarjev dom in farmo v Ihanu. Proti večeru bo še sklepni dvostranski pogovor.

Razlogov, da se je predsednik Comelli v nekaj tednih odločil za dve uradni potovanji v Jugoslavijo, najprej v Zagreb in sedaj še v Ljubljano, je najbrž več. Med poglavitne namene tega obiska moramo prišteti obojestransko željo po nadaljevanju sodelovanja na področju gospodarstva, kulture, razvijanja narodnih skupnosti kakor tudi razvijanju večstranskega sodelovanja na območju delovne skupnosti Alpe Jadran, ki ji začasno predseduje Comelli.

Ob drevišnjem nagrajevanju

ALDO RUPEL

Prireditev, kakršna bo danes zvečer ob 20.30 v telovadnici Kulturnega doma, ni bilo mnogo v Gorici. Pravzaprav nismo še nikoli nagrajevali v Gorici najboljših športnikov in telesnokulturnih delavcev po anketi Primorskega dnevnika oziroma na podlagi ocene izvršnega odbora ZS SDI. Dva razloga sta narekovala tako izbiro: prostor, s katerim razpolagamo v okviru kulturno - športnega središča in dejstvo, da sta dejavnost in uspešnost telesne kulture na Goriskem ponovno v vzponu.

Res je, da bodo nagrajenci, če upoštevamo ozemelsko pripadnost, v veliki večini s Tržaškega, ker na Goriskem ne premoremo take kakovosti glede posameznikov in bo tudi v bodoče ta cilj težko dosegljiv, pričani pa sem, da že dolgo ne bomo več za pokrajinskim lokalpatriotizmom in čutimo uspeh nekoga kot lastnega.

Poleg teh dejstev naj priključimo na tribune telovadnice tudi spoznanje, da ne sme služiti ta prostor samo za vadbo in prvenstvene tekme, temveč tudi za prireditve. V nekaterih primerih smo to načelo tudi v preteklosti uresničili, še več pa pričakujemo od nas prihodnost. Program predvideva poleg podeljevanja priznanj tudi nastop dveh skupin, ki nam bosta prikazali, kako lahko telesna izraznost meji na umetniško izražanje in je ob glasbeni spremljavi to izražanje še prijetnejše. Tudi zanimiva pobuda, ki je bila uresničena v obliki razstave zbirk najrazličnejših predmetov, ki zanimajo nekatere člane nekaterih naših društev, je vredna, da jo obiskovalci počastijo s svojo prisotnostjo.

Poleg utrujajočih sej in treningov, živčnosti in navdušenosti na tekmah, razglabljanja na seminarjih in občnih zbiorih je primerno, da si od časa do časa pripravimo tudi nekaj prazničnega vzdušja in zaploskamo najboljšim; v sebi čutimo, da predstavljajo vse nas.

Reaganovo letno poročilo o stanju države ZDA hočejo miroljubno sodelovanje z Moskvo

WASHINGTON — Ronald Reagan je v sinočnjem poročilu o stanju države pred kongresom in televizijskimi kamerami zagotovil državljanom blaginjo, varnost in mir. Predsednik ZDA, ki očitno cilja na ponovitev uspeha na novembrskih predsedniških volitvah v Belo hišo, je v tretjem poročilu o stanju države v sedanjih mandatni dobi nadalje dejal, da za razliko od prejšnjih časov Amerika danes »stoji pokoncu« in na preostali dve desetletji našega stoletja gleda hrabro in s polno mero upov.

Izhajajoč iz svoje stare trditve, da je Amerika izgubila spoštovanje pri prijateljih in nasprotnikih, je Reagan dejal, da so tisti časi mimo, da so ZDA pregnale krizo iz lastne hiše in da so si pridobile nekdanji ugled. Ciniki niso imeli prav, kajti ameriška družba ni bila nikoli bolna, je rekel. Izhajajoč iz dejstva, da je sedaj Amerika bolj oborožena kot kdajkoli poprej in da si je s tem pridobila

nekdanjo moč in slavo, je Reagan poudaril odločnost, ki jo je Amerika pokazala glede zasedbe Grenade, pogajanj o raketah Bližnjega vzhoda in Srednje Amerike.

Pred svoje državljane je Reagan postavil štiri cilje: zavarovati stalno gospodarsko rast, premakniti ameriške meje v veselje, krepiti tradicionalne ameriške vrednote in zagotoviti trajni mir na svetu.

Ko je razlagal poprej omenjene strateške cilje ZDA, je Reagan glede gospodarske rasti dejal, da si bo prizadeval sedanjí letni proračunski primanjkljaj v višini 200 milijard dolarjev zmanjšati na polovico. To je morda najpomembnejša vest v Reaganovem sporočilu o stanju države, kajti zmanjšanje proračunskih izdatkov lahko spodbudi nadaljnjo rast ameriškega gospodarstva in odpravi recesijo in krize v drugih delih sveta.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Končan obisk avstrijskega kanclerja v SFRJ Posebna pozornost položaju manjšin

ZAGREB — Avstrijski kancler dr. Fred Sinowatz je včeraj končal prijateljski in uradni obisk v Jugoslaviji in popoldne odpotoval na Dunaj.

Sicer pa je dr. Sinowatz včerajšnji dan preživel v Zagrebu. Popoldne je obiskal SOZD Pliva, to najstarejšo tovarno zdravil v Jugoslaviji, ki uspešno sodeluje z avstrijskimi proizvajalci. Avstrijski kancler se je zlasti zanimal za delovanje samoupravljanja v tem kolektivu, ki zaposluje 6500 delavcev v 7 delovnih organizacijah in 32 TOZD.

Zatem se je Sinowatz pogovarjal s predsednikom hrvaškega IS Antejem Markovićem. Govorila sta predvsem o nadaljnji krepitvi gospodarskih odnosov. Marković je izrazil željo svoje republike po razvijanju teh odnosov in opozoril, da Hrvaška dvakrat več uvaža iz Avstrije kot tja izvažna. Marković je ocenil, da je posebno uspešno sodelovanje z družbami v Gradiščanskem. V tej zvezi je ome-

nil vrsto prireditev, s katerimi so se lani spomnili 450-letnice prihoda Hrvatov na Gradiščansko, s čimer je obenem izražen interes tako Jugoslavije kot Hrvaške po spoštovanju in uresničitvi 7. člena avstrijske državne pogodbe in vsega, kar je z njim povezano.

Predsednik hrvaškega IS je govoril tudi o želji te republike, da bi v okviru skupnosti Alpe - Jadran 3 sosednje države, Italija, Avstrija in Jugoslavija, skupaj načrtovale razvoj turizma, posebej, ko gre za to, da bi privabili turiste iz čezmorskih držav.

Avstrijskega zveznega kanclerja je po teh pogovorih sprejel predsednik predsedstva Hrvaške Milutin Batić. V pogovoru je Sinowatz poudaril pomeni obiska na Hrvaškem v okviru uradnega obiska v Jugoslaviji zaradi močnega gospodarskega in kulturnega sodelovanja, kot tudi za-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Občina Ronke za enako zaščito za vse Slovence

Pomemben dogodek in podpora prizadevanjem za priznavanje pravic slovenski narodnostni skupnosti, so zabeležili na sinočnji seji občinskega sveta v Ronkah.

Z glasovi komunistov, socialistov in tudi krščanskih demokratov je bila odobrena enotna resolucija z zahtevo po čimprejšnji odobritvi zaščitnega zakona za Slovence v Italiji.

V dokumentu se posebej poudarja načelo o priznanju enake stopnje zaščite za slovensko narodnostno skupnost v tržaški, goriški in videmski pokrajini in posebej na območju občine Ronke.

Predlog resolucije je najprej predstavil svetovalec KPI Robert Pahor, ki je ob tej priložnosti govoril tudi v slovenščini. Svoj predlog, po besedilu skoraj enak prvemu, so predstavili tudi krščanski demokrati in ga potem dopolnili. Pri glasovanju so se vzdržali le trije občinski svetovalci, dva republikanec in en socialdemokrat.

Konkretnije oblike sodelovanja v kmetijstvu

Po dolgoletnih stikih in sodelovanju med kmetijskimi strokovnjaki z obeh strani meje, ki so prihajali doslej do izraza ob najrazličnejših priložnostih (okroglih mizah, vinskih razstavah itd.), je bil včeraj v Lipici postavljen temeljni kamen, da bodo ti stiki lahko obrodili konkretne sadove obojestranskega interesa. Na strokovnem zasedanju so se namreč sestali kmetijski izvedenci in po analizi obmejnega kmetijstva proučili možnosti skupnih posegov na področjih skupnega interesa.

Po obširnem razpravi in zaključnih ugotovitvah so bile na sestanku ustanovljene štiri mešane delovne skupine, ki se bodo sestale v najkrajšem in začele proučevati probleme, za katere so pač zadolžene. Pobuda ima brez dvoma tudi velik političen pomen, saj so se z njo uresničile želje in težnje tistih, med katerimi tudi Kmečke zveze, ki si želijo konkretno sodelovati tudi na tem področju.

NA 4. STRANI

Devinsko-nabrežinski svet za enakopravnost Slovencev

Devinsko - nabrežinski občinski svet je s svojega zadnjega zasedanja pozval vse stranke, ki se sklicujejo na republiško ustavo, da se na vseh ravneh zavzamejo za pospešitev razprave o zakonskih osnutkih za globalno zaščito Slovencev v Italiji. V zvezi s tem vprašanjem je skupščina odobrila tudi resolucijo, ki je naletela na podporo KPI, PSI, SSK in KD. Dokument, ki ga je predložil občinski odbor, pa so naslovili parlamentarnim skupinam vseh demokratičnih političnih sil. Občinski svet je tudi z veliko večino glasov podprl ustanovitev centra za jezikovna raziskovanja, ki je sad sodelovanja med občinsko upravo med filozofsko fakulteto tržaškega vseučilišča. Znanstvena ustanova bo imela svoj sedež v občinski knjižnici v Nabrežini.

V nadaljevanju zasedanja je skupščina tudi odobrila nakup modernega aparata za simultano prevajanje.

NA 5. STRANI

● Reagan

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Po predsednikovih izjavah bodo ZDA v polovici prihodnjega desetletja, v skladu z ameriško pionirsko tradicijo, izstrelili v vesolje stalno satelitsko postajo, na kateri bodo ljudje živeli in delali in z njih osvajali druga vesoljska telesa. Zavrnil je možnost, da bi takšna postaja služila vojnim namenom, ampak bi jo uporabljali za znanstveno raziskovanje, pri katerem je mogoče sodelovanje s prijateljskimi državami.

Ko je govoril o tretjem cilju, je Reagan dejal, da med tradicionalne ameriške vrednote prištevajo vero, družino, delo in svobodo.

Mir je prioriteta naloga ameriške zunanje politike. V naslednjih letih bodo ZDA vzpostavile stabilne odnose za miroljubno sodelovanje s Sovjetsko zvezo. Takoj za tem je Reagan omenil krepitve stikov s prijateljskimi državami, sklenitev sporazuma o zmanjšanju jedrske oporočitve, iskanje miroljubnih poti za odpravljanje kriznih žarišč na Bližnjem vzhodu, v Srednji Ameriki in Južni Afriki. Zagotovil je pomoč državam v razvoju in še zlasti tistim v Srednji Ameriki.

V sklepnem delu svojega govora je Reagan ponovil svojo staro tezo, da je »pri močni Ameriki več možnosti za mir« in da obnovljena ameriška moč preprečuje, da bi se drugi spuстили v vojno. Seveda pa so tudi takšni, je dejal predsednik, ki sodijo, da takšna filozofija dejansko potiska svet na rob vojne.

Reagan je nekaj besed namenil tudi sovjetskemu ljudstvu, s katerim »se ameriško ljudstvo ni nikoli bojevalo« in se tudi v bodoče ne sme, ker ZDA tega nečejo. Rešiti moramo našo civilizacijo v sodobnem svetu in preprečiti jedrsko vojno, ob koncu katere ne bi bilo ne zmagovalcev in ne premagancev. Posest atomskega orožja na obeh straneh lahko po Reaganovih besedah pomaga, da ga »ne bomo uporabljali in bi zaradi tega bilo prav, če bi se ga znebili«.

● Sinowatz

NADALJEVANJE S 1. STRANI

radi hrvaške in slovenske manjšine v Avstriji.

Skupina avstrijskih gospodarstvenikov pa se je včeraj dopoldne s predstavniki hrvaškega gospodarstva pogovarjala o razvijanju gospodarskih stikov.

Pogovori med predsednikoma vlad so potekali v prijateljskem vzdušju, ki ustreza odnosom med sosednjima državama, poudarja skupno sporočilo o koncu obiska zveznega kanclerja republike Avstrije dr. Freda Sinowatza v Jugoslaviji.

Sporočilo med drugim pravi, da sta obe strani s posebno pozornostjo proučili položaj slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji. Obravnavali so tudi aktualna vprašanja, ki se nanašajo na položaj jugoslovanskih delavcev na časnem delu v Avstriji in pozitivno oceno prizadevanja za zboljšanje njihovega položaja.

Obe strani sta se dogovorili, da bosta nadaljevali prizadevanja za čimprejšnjo izpolnitev arhivskega sporazuma iz leta 1923.

Ob koncu poročilo pravi, da je zvezni kancler dr. Fred Sinowatz povabil predsednika ZIS Milko Planinc na uradni obisk v Avstrijo in da je vabilo z zadovoljstvom sprejela. (dd)

□ BEOGRAD — Vrednost blagovne menjave s socialističnimi državami naj bi letos dosegla skoraj 11,2 milijarde dolarjev. To povečanje naj bi dosegli z večjim izvozom in uvozom iz socialističnih držav za po 8 odst. Lani je bila vrednost blagovne menjave po dvostranskih sporazumih 10,4 milijarde dolarjev.

Na sestanku odbora za krepitev gospodarskega sodelovanja s socialističnimi državami v Gospodarski zbornici Jugoslavije so posebej poudarili boljše strukture v menjavi. Med zunanje-trgovinskimi partnerji iz socialističnih držav je na prvem mestu SZ, s katero naj bi v letošnjem letu blagovna menjava dosegla okoli 6 milijard dolarjev.

□ RIM — Skupina komunističnih poslancev je od notranjega ministra zahtevala pojasnila glede imenovanja Giuseppeja Impalomenija za načelnika Digosa v Benetkah, saj je ta na seznamu članov tajne protozidarske lože »P 2«.

□ RIM — Italijanski zunanji minister Andreotti se je včeraj pogovarjal o medblovskih odnosih in o stockholmski konferenci s sovjetskim veleposlanikom v Rimu Nikolajem Lunkovom.

□ TEL AVIV — Zahodnonemški zvezni kancler Kohl se je med svojim obiskom v Izraelu znašel pred prvim kriznim ognjem obtožb zaradi pošiljk nemškega orožja Saudski Arabiji, saj so bolj malo zalegla zagotovila o saudskih obvezah, da ne bo orožja izročila drugim.

Tristranska pogajanja se bodo zavlekla čez konec meseca Sindikati so enotni v oceni da še ni pogojev za sporazum

Zveza CGIL-CISL-UIL išče skupen jezik glede draginjske doklade

RIM — Zdi se skoraj gotovo, da se bodo pogajanja med vlado, sindikati in delodajalci zavlekla po roku 31. t.m., ki ga je vztrajno postavljala minister De Michelis. Lahko bi se celo preselila od ministrstva za delo v palačo Chigi, da bi jih vodil sam predsednik vlade Craxi. Težave izhajajo predvsem iz odpora sindikata, a tudi iz zahtev Confindustrie in iz nesoglasij v vladi.

Trdo linijo zastopata ministra Gorla in Visentini, ki se zavzemata za občutno okrnitev draginjske doklade ne glede na soglasje in brez protivrednosti sindikatu: gre za stališče Confindustrie, ki ga je nazadnje podprl Gianni Agnelli. PSI pa zagovarja pogajanja za prvi »družbeni pakt«, pri čemer Craxi cilja na prestižni uspeh. Nadaljnja ovira prihaja od nedavnega protivladnega »preokreta« KPI, ki namerava vložiti vso svojo silo v opoziciji in v večinski komponenti CGIL.

V tem vzdušju so včerajšnji sindikalni sestanki (zjutraj tajništvo CGIL, popoldne tajništvo enotne zveze) potrdili nevarnosti, ki lebdijo nad pogajanj. Sindikati so še neodločeni in razdvojeni, tako da so sejo tajništva odložili na danes. Enotni so pa v ostri kritiki predlogov, ki jih je doslej prispevala vlada.

Na jutranjem zasedanju CGIL so spet prišle do izraza razlike med komunisti in socialisti. Prvi so poudarjali, da ni pogojev za sporazum z vlado in niti za skupen predlog enotne sindikalne zveze glede najbolj kočljivega vprašanja draginjske doklade. Socialisti so pa sicer pristali na kritiko vladi, a so vztrajali na nujnosti iskanja skupnega stališča v enotni zvezi.

Na popoldanski seji enotnega tajništva pa je bila ocena sindikalistov enotna: ni pogojev za sporazum. Za UIL se je sicer treba prvenstveno truditi za dogovor z vlado, medtem ko CGIL potrjuje nasprotovanje in ponavlja svoj predlog o začasnem »zamrznitvi« draginjske doklade, CISL pa naglašajo potrebo po enotnem predlogu o »politični dohodkov«.

Izven sejinj dvoran je zabeležiti včerajšnji govor tajnika CISL Carnitija, ki je obtožil KPI, da s svojimi ostrimi stališči vpliva na CGIL. Carniti je hkrati obsodil tudi obnašanje zakladnega ministra Gorie, ki ga je skupaj s KPI obtožil težnje po prevladi političnih nad družbenimi silami. Vsekakor je izključil možnost, da bi vlada enostransko »skrčila« draginjsko doklade, češ da bi šlo za pravic »državni udar«.

R. G.

Predsednik SFRJ Mika Špiljak od 1. februarja na obisku v ZDA

BEOGRAD — Obisk predsednika predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije Mike Špiljaka v Združenih državah Amerike pomeni nadaljevanje prakse odkritega in plodnega dialoga in stikov na vrhu med obema državama, ki temeljijo na znanih načelih enakopravnosti, in neumešavanja in medsebojnega spoštovanja razlik, kar vsebujejo tudi skupni dokumenti z dosedanjih srečanj na najvišji ravni.

To je na včerajšnji tiskovni konferenci z domačimi in tujimi novinarji rekel uradni predstavnik jugoslovanskega sekretariata za zunanje zadeve Željko Jelić.

Novinarje je obvestil, da bo Mika Špiljak na uradnem delovnem obisku v ZDA na vabilo predsednika Ronalda Reagana od 1. do 4. februarja letos. (dd)

Medtem ko se boji še vedno nadaljujejo Končal se je delni umik italijanskega kontingenta

BEJRUT — Neurje nad Libanonom je včeraj nekoliko zavrlo spopade, a jih ni uspelo utišati, saj so se boji nadaljevali v vsem Šufu, občasne praske pa so bile tudi v Bejrutu med libanonsko armado in šiiti. Džemajel je skušal včeraj omiliti svojo politično osamitev s ponudbo bivšim častnikom libanonske armade, ki se sedaj borijo z Džumblatovimi gverilci, da jih bodo še povišali, če se ponovno vrnejo v armado. Libanonski predsednik skuša torej prepričati duze v svoje dobre namene, a poteza bo bržkone neuspešna. Prav tako večina dvomi v uspeh posredniške vloge saudskega posredovalca Rafika Haririja, ki je nepričakovano prispel v Damask. Tudi Sirija ne more namreč bistveno vplivati na izbire libanonskih družov,

ki so končno spoznali svojo težo na libanonskem prizorišču in ne pristajajo več na politično spletkarjenje.

Nedvomno pa je bila včerajšnja glavna libanonska vest konec delnega umika italijanskega kontingenta iz Bejruta. Število italijanskih vojakov se je sedaj znižalo na 1.400 mož. V taki okrnjeni zasedbi je italijanski kontingent v glavnem ohranil dosedanje naloge, odpovedal se je le patruliranju po južnih šiitskih predmestjih Bejruta. To nevhvalno nalogo so Italijanom navsezadnje prepustili Francozi, ki so se umaknili v vzhodni, krščanski del Bejruta. Glavnina ameriškega kontingenta se nahaja na ladjah šestega brodovja, ostali pa so se vklopali pri letališču, da le italijanski vojaki opravljajo prvotno nalogo.

Neuvrščeni v Džakarti

V Džakarti se je včeraj začela konferenca ministrov za informacije neuvrščenih držav, na kateri je med prvimi spregovoril tudi zvezni sekretar za informacije SFRJ Mitko Čalovski (Telefoto AP)

Margaret Thatcher na obisku v Rimu

RIM — Predsednica britanske vlade Margaret Thatcher je sinoči prispela na delovni obisk v Rim. Že danes bomo pričali pravemu italijansko-britanskemu ministrskemu svetu, saj bodo za italijansko stran sestanku prisostvovali poleg predsednika Craxija še zunanji minister Andreotti, zakladni minister Gorla, obrambni minister Spadolini in minister za kmetijstvo Pandolfi; z njimi pa bodo britanski kolegi Howe, Lawson, Heseltine in Jopling.

Italijansko-britanski pogovori pa se ne bodo omejili samo na »evropsko vprašanje« temveč bodo zajeli širšo paleto od odnosov med obema blokoma do bližnjehodne krize in falklandskega vprašanja.

Glede bližnjega vzhoda bo razprava osredotočena na libanonsko vprašanje, saj imata tako Italija kot Velika Britanija svoje vojske v Bejrutu.

Italija bo odprla Bagnoli navzlic nesoglasju EGS

BRUSELJ — Italija bo marca ali aprila spet postavila v pogon železarno v Bagnoliu pri Neaplju, kljub temu, da ni dosegla še soglasja ostalih članic EGS glede njene zahteve po povečanju italijanskega deleža v skupni proizvodnji. Kot je znano, je italijanska vlada zahtevala za leto dodatno kvoto 1.200.000 ton, da bi preprečila zapiranje železarn in masovne odpuste delavcev. Temu so se uprle druge članice in sama izvršna komisija EGS, kar je ustvarilo spor.

Tega niso rešili niti na včerajšnjem sestanku industrijskih ministrov deseterice, kjer so se le dogovorili o podaljšanju postopka za jeklarsko krizo (razporeditev deležev in določitev minimalnih cen) do konca leta 1985. Ministri za industrijo Altissimo, za državne udeležbe Darida in za odnose z EGS Forte so tokrat odločno zastopali italijansko stališče, da jim je izvršna komisija EGS iz proceduralnih razlogov odtegnila okrog 550.000 ton jeklarskih proizvodov, zaradi česar se bo Italija pritožila na Evropsko razsodišče v Luksemburgu.

Afera Kiessling zaskrblja zahodnonemške vladne kroge

BONN — Včeraj je prvič zasedal preiskovalni odbor Bundestaga, ki ima nalogo osvetliti ozadje afeze Kiessling. Na včerajšnji, zaprti seji je odbor izdelal delovni program za prihodnje seje, ki bodo načeloma javne. Program bo temeljil na predlogih strank vladne koalicije CDU - CSU in FDP z ene strani in predlogih opozicijske SPD z druge strani. Poleg obrambnega ministra Woernerja bo odbor poklical na zaslišanje generalnega inšpektorja Bundeswehra Altenburga, predčasno upokojenega namestnika vrhovnega poveljnika NATO v Evropi generala Kiesslinga, ki ga dolžijo, da je homoseksualec, in člane vojske protibveščevalne službe (MAD) ter policiste, ki so vodili preiskavo o vsej zadevi.

Socialdemokrati zahtevajo, naj preiskovalni odbor parlamenta, ki šteje 27 članov, pokliče kot pričjo tudi zveznega kanclerja Kohla. Med vprašanji, ki mu jih naj bi odbor zastavil, so tudi takole: Kako so kanclerja pritegnili k odločitvi, da mora general Kiessling v pokoj? Kdaj je kancler prvič zvedel za preiskavo o generalovi zanesljivosti? Ali je kancler Kohl vprašal koga tretjega za nasvet in poiskal soglasje podkanclerja Genscherja?

Znanstveno srečanje o Edvardu Kardelju Ribičič: Nismo še izčrpali socialistične ustvarjalnosti

Obstajajo težnje, da bi se na ozemlje Jugoslavije vrnilo vse tisto premagano, temno, gnilo, vse tisto, kar je moč Titove revolucije premagala in izkoreninila kot oporo tudi prevladni in tujemu pokroviteljstvu na Balkanu. Temu precej črnemu seznamu razmer v naši državi lahko s ponosom zoperstavimo dejstvo, da smo se izognili kakšnim hujskim socialnim spopadom v obdobju po Titu. Zahvaljujoč temu, se niso izčrpale ustvarjalne sposobnosti organiziranih socialističnih sil.

Prav današnje razmere, je poudaril Mitja Ribičič, v resnični luči aktualizirajo Kardeljevo misel o moči ljudskih množic. V tej odločilni bitki za novo uveljavitev jugoslovan-

sko stanja in notranje razporeditve sil v družbi, kažejo raven socialistične zavesti in stopnjo samoupravne organiziranosti združenega dela.

In še nekaj, je rekel Ribičič, kaže, da je v ZK nastal precej močan sloj komunistov - upravljavcev, ki so bolj v smeri finančnih in ekonomskih dnevnih računov, kot v smeri družbenogospodarskih in političnih odnosov. Le-te zanimajo računi in bilance, ne pa ljudje, pogoji njihovega življenja in dela. Ta sloj zaradi svoje povezanosti s tehtno upravljalno strukturo v gospodarstvu in družbi in verjetno tudi zaradi privilegiranega položaja ne more biti, pa tudi objektivno ne bo na čelu tistih naprednih delavskih množic, ki zahtevajo svoje polno sodelovanje na področju družbene reprodukcije. Takim komunistom ustreza forumsko delo, ustreza jim, da so usklajeni s pragmatistično ekonomsko politiko politično izvršnih organov občin, republik in federacije. Tak vodstva ZK komunicirajo z ljudstvom in delavskim razredom prek kratkih in skopih poročil s svojih številnih sej, socialistična zveza pa jim služi kot fasada za demokratizacijo partijskih rešitev in sklepov, med drugim rekel Mitja Ribičič.

S tiskovne konference enotne slovenske delegacije

Globalni zaščitni zakon mora ustrezati potrebam in zahtevam Slovencev v Italiji

Kakšno zaščito hočemo

Slovenci v Italiji že desetletja čakamo na zakon, ki naj zaščiti naše pravice. Prav zato sta razumljiva pričakovanje in zahteva, naj se pospeši parlamentarna pot osnutkov, ki je ustavljena v pričakovanju, da vlada objavi svoj zakonski predlog.

V tem okviru Slovenci poudarjamo nujnost, da moramo biti sodelujoči pri oblikovanju zakona, ki nas zadeva neposredno, z vsebinskega vidika pa mora zakon biti zadovoljiv. To velja tako za ozemeljsko razsežnost zaščite, ki mora zaobjeti vseh 35 občin tržaške, goriške in videmske pokrajine, v katerih Slovenci živimo, kot tudi njegovo vsebino in jamstva. S tega vidika so povsem nesprejemljivi postopki, po katerih naj bi uveljavljanje zaščite bilo odvisno od večje ali manjše strpnosti večinskega prebivalstva. Taki postopki bi imeli kot posledico stalno mobilizacijo sil, ki bi bile za ali proti zaščiti, kar bi povzročilo nevarno politično destabilizacijo celotnega mejnega območja.

Poudariti je treba nadalje zahtevo, da zadovoljiv zaščitni zakon mora vsebovati jamstva o uporabi slovenskega jezika v javnosti, kulturno in administrativno avtonomijo šolstva s slovenskim učnim jezikom (ki ga je treba izpopolniti in raztegniti na videmsko pokrajino), finančna jamstva za delovanje kulturnih ustanov manjšine in posebne oblike zaščite družbenih in gospodarskih interesov manjšine glede na šibkost manjšinskega gospodarstva.

Poudariti je treba nadalje, da država mora priznati slovenski manjšini status naravne družbene skupnosti, ki se lahko in se mora razvijati brez ovir in mora biti zaščiten pred vsakršno obliko asimilacije.

FERRUCCIO CLAVORA:

Po 116 letih asimilacijske politike in po 36 letih očitne kršitve njihovih ustavnih pravic, Slovenci videmske pokrajine 4. zaupanjem pričakujejo odobritev globalnega zaščitnega zakona, ki bi moral organsko rešiti probleme, s katerimi se sooča slovenska narodnostna skupnost v Italiji.

Zaščitni zakon je posebnega pomena za Slovence videmske pokrajine, ki še vedno čakajo, da bi država formalno priznala njihov obstoj. Ta skupnost, ki jo je emigracija zdesetkala, je kljub vsemu ustanovila vrsto organizacij in ustanov, ki so jasen dokaz kako ljudje čutijo svojo etnično istovetnost. Pomembna pa sta tudi množično sodelovanje Slovencev videmske pokrajine na velikih manifestacijah kot sta Kamenica in Dan emigranta ali pa navdušujoče sodelovanje več kot 250 otrok na narečnem natečaju »Moja vas«, ob tem pa ne smemo pozabiti številnih pobud emigrantov, ki

so raztreseni po vsem svetu.

Po tolikih letih neusmiljene asimilacijske politike bi morebitna izključitev Slovencev videmske pokrajine iz globalnega zaščitnega zakona ali morebitno omejevanje njihovih pravic bilo ne samo protiustavno, pač pa bi močno načelo demokratično verodostojnost ustanov države, ki je vendarle nastala iz odporiškega gibanja.

RAFKO DOLHAR:

Materinščina predstavlja eno bistvenih značilnosti narodnostnih skupnosti. Materinščina namreč ni neka nadgradba človekove osebnosti, temveč je ena bistvenih značilnosti človekove osebnosti same.

Zato predstavlja pravica do uporabe materinščine v medosebnih odnosih ter v vseh drugih priložnostih civiliziranega občevanja eno bistvenih zahtev pri zaščiti neke narodnostne skupnosti. V tej zahtevi je seveda vključena tudi zahteva po spoštovanju materinščine narodnostne skupnosti. To pomeni, da ima narodnostna skupnost pravico do napisov in toponomastike v lastnem jeziku. Slovenska narodnostna skupnost v Italiji zato zahteva priznanje pravice do uporabe materinščine predvsem pri izobraževanju: to pomeni, da ima na celotnem ozemlju, kjer živi, pravico do šol vseh vrst in stopenj v materinščini. Nadalje ima slovenska narodnostna skupnost pravico do uporabe materinščine v vseh izvoljenih predstavstvih. Ta pravica se doslej izvaja v okoliških občinah, v pokrajinah Trst in Gorica, ne pa v mestnih središčih teh pokrajin, kjer pravzaprav živi večina slovenskega prebivalstva. Slovenci zahtevamo pravico do uporabe materinščine v odnosih z upravnimi telesi od občinske in pokrajinske preko deželne in državne ravni, vključena je seveda tudi sodna oblast. Pravica do slovenskih napisov in toponomastike spada med pravice do spoštovanja jezika narodnostne skupnosti.

V večini primerov predstavlja izvajanje teh pravic le priznanje pravice posameznika in torej narodnostne skupnosti do normalnega, to je nemotenega narodnostnega razvoja, ki se seveda ne sme naslanjati na neko številčno ugotavljanje ali pa na zlonamerno izključevanje nekaterih narečnih oblik od sklopa slovenskega jezika in torej slovenskega naroda.

SERGIJ PAHOR:

Slovenska manjšina je zelo pozorna na svojo šolo, ker je pač od nje odvisen v veliki meri njen kulturni in družbeni razvoj in še posebej zato, ker na delu manjšinskega teritorija ni bila manjšini priznana pravica do šole v materinščini v nobeni obliki in na nobeni ravni, čeprav je večina prizadetega področja (videmska pokrajina) postala del Italije že leta 1866. Tovrstne razlike med Slovenci iz tržaške in goriške pokrajine — ki jim je bila slovenska šola vrnjena takoj po drugi svetovni vojni za časa zavezniške vojaške uprave — na eni strani ter videmske na drugi, niso več dopustne, zato slovenska delegacija v vseh svojih komponentah enotno zahteva:

1. načelno razširitev slovenskega šolstva na videmsko pokrajino;
2. upravno avtonomijo slovenske šole s svojim deželnim nadzornikom in namestniki šolskih skrbnikov;
3. avtonomijo zbornih organov tudi na deželni ravni z ustanovitvijo enega

ali več samostojnih šolskih okrajev;

4. zagotovitev vseh smeri izobraževanja slovenski šoli tudi po reformi;

5. naj pristojne oblasti izhajajo iz načela, da za odpiranje novih manjšinskih slovenskih šol in ohranitev razredov ne morejo upoštevati zgolj ugotovitev številčnega stanja.

Poleg teh načelnih točk velja še opozoriti na vrsto drugih konkretnih zahtev, ki so z njimi tesno povezane in ki gredo od prilagojevanja učnih in didaktičnih programov aktualnim potrebam slovenske manjšine, njeni zgodovini in krajevnim tradicijam do primerne povečanja sklada za slovenske učbenike, od ustanavljanja obrtnih in poklicnih šol, do posebnih predavanj za slovenske šolnike na obeh deželnih univerzah.

V vzdušju omikanega soočanja V obsežni razpravi poglobili problematiko in pričakovanja naše narodnostne skupnosti

V razpravo so posegli številni krajevni in vsedržavni predstavniki tiska, radia in televizije. Prvi je spregovoril Luciano Santin (Il Meridiano), kate-rega je zanimala povezava med enotno delegacijo, oziroma slovensko manjšino in organi, ki pripravljajo zakonske osnutke.

Odgovoril je Boris Iskra, da delno rešujejo ta problem razne stranke, ki so predložile svoje osnutke in to prek svojih izvoljenih predstavnikov. Bistveno pa je seveda, da je slovenska narodnostna skupnost kot celota ob-

veščena in zato tudi zahteva, da bo ocenila raven predložene zaščite.

Giancarlo Pertegato (Corriere della Sera). Govorili ste o odškodninah glede razlastitev in da je treba doseči ustrezno odškodnino ne samo za posameznika temveč za celotno skupnost. Kako to mislite?

Boris Race je odgovoril s konkretnim primerom predvidenih razlastitev obsežnega področja, kjer se bo gradil raziskovalni center in kjer je prizadetih več slovenskih vasi. Treba je zla-

sti zagotoviti nadomestila za izgubljene ekonomske dejavnosti zlasti na področju kmetijstva.

Boris Race je tudi poudaril, da je koncept o odškodnini širši skupnosti že prisoten v italijanski zakonodaji in pri tem omenil statut Gornjega Poadižja, v katerem so izrecno predvidene gospodarske protivrednosti za škodo, ki jo povzroča gradnja električnih central ENEL.

Laura Capuzzo (ANSA): Koliko je pripadnikov slovenske manjšine?

Ferruccio Clavora: Treba je upoštevati tudi one, ki so raztreseni po svetu in predvsem emigrante kot tudi razne oblike ugotavljanja, ki niso vedno dobronamerne. Računamo, da je vseh pripadnikov med 120-140 tisoč, toda odločno zavračamo kakršno koli povezovanje ravni zaščite s številom.

Enio Severino (RAI): Prav v tej zvezi sem slišal, da se povezuje šte-vilo in razdelitev Slovencev na razne cone. Zanima pa me tudi, kaj je novega s postopkom sestavljanja zaščitnega zakona.

Rafko Dolhar: Demokracija se ne meri s števkami, zaščita pa je problem načel. Dober primer so skandinavske demokracije, kjer postavijo dvojezične table čim ugotove, da na nekem področju žive pripadniki neke manjšine.

Aljoša Volčič: Vlada sedaj sestavlja svoj zakon in minister Romita je zagotovil, da bo vlada izdelala svoj zakonski osnutek. Kot mi je znano obstajajo razna vprašanja in predvsem je sporen obstoj in zaščita Slovencev videmske pokrajine.

Pierluigi Sabati (Il Piccolo): Zelo važen je kulturni odnos večina-manjšina in spoznavanje večine o kulturi Slovencev. Nekje sem na primer slišal, da v zavodu Carli poučujejo slovensčino in to je bil edini zavod, katerega niso zajele zadnje protislovenske demonstracije.

Sergij Pahor: Ta problem obstaja že dolgo. Mnogo je naših in tudi drugih pobud, da bi se uveljavil pouk slovensčine, nekaj so razne zaslužne ustanove tudi naredile. Toda važen je pouk na italijanskih šolah, kar pa je v pristojnosti zavodskih svetov, šolskega skrbnika, skratka šolskih oblasti.

Fabio Inwinkl (Unità): Kaj se misli narediti, da se uveljavi v mestu ozračje sožitja, saj je pot do zaščitnega zakona tudi ta poleg logične parlamentarne.

Aljoša Volčič: To je za nas zelo važno in zelo težko vprašanje in gre predvsem za poziv italijanski demokratični javnosti.

Rafko Dolhar: Mnogo lahko naredi tisk, prav novinarji, ki lahko prispevajo k osveščanju javnosti in obveščanju o dogajanju med Slovenci.

Boris Race: Slovenci smo naredili mnogo naporov v tej smeri, toda odločilen je napor italijanske demokratične javnosti.

Bojan Brezigar (Primorski dnevnik): Kako se bodo usklajevali razni zakonski predlogi?

Boris Iskra: Naši zakonski predlogi so zelo slični in je enakost pogledov Slovencev v Italiji na globalno zakonsko zaščito že prišla jasno do izraza v Cassandrovi komisiji, kjer so slovenski predstavniki enotno nastopali. Težava pa je bila prav v zavračanju ustreznih ravni zaščite in bi na primer uveljavitev predloga KD lahko celo poslabšala sedanje stanje.

V razpravo so nato posegli še nekateri prisotni in med njimi inž. Stanislav Renko, ki je citiral Slataperja in njegove ugotovitve o prisotnosti Slovencev v Trstu iz 1912. leta.

ALJOŠA VOLČIČ:

Dne 24. decembra 1977 je bila z dekretom predsednika ministrskega sveta ustanovljena posebna komisija za preučevanje problemov slovenske manjšine v Furlaniji - Julijski krajini.

Komisija, ki je štela 20 članov, je delala tri leta, a ni prišlo do skupnih zaključkov. Vzrokov za neuspeh je več, bistveno pa je bilo to, da sta takrat KPI in PSI bili edini vsedržavni stranki, ki sta že predstavili zakonski osnutek za globalno zaščito slovenske manjšine. Zato niso izvedenci, ki so jih imenovali druge stranke, imeli aktivne vloge in so večinoma sledili skupini desetih članov, ki so zastopali razne organe državne uprave.

V paritetni podkomisiji, ki je delovala od aprila do julija 1980, so se stališča nekoliko zblížala. Vladni funkcionarji so v nekaterih stvareh popustili. Pristali so na seznam 35 občin dežele Furlanije - Julijske krajine, v katerih biva slovenska manjšina. Na tem območju naj bi veljale nekatere osnovne pravice, kot so možnost ustanovitve novih šol (in to je zelo pomembno posebno za videmsko pokrajino), dodelitev osebja za upravo slovenskih šol, ustanovitev samostojnega instituta IRRSAE, podpora kulturnim dejavnostim (gledališče, glasbena šola, tisk). Poleg tega so pristali na ustanovitev paritetne komisije, ki naj bi sledila izvajanju zaščitnega zakona.

Ostale pa so brez odmeva zahteve petih slovenskih članov komisije po popolnejši avtonomiji slovenske šole in po socio-ekonomski zaščiti.

Če pa ni prišlo do dogovora, je iskati glavni vzrok v zahtevi, ki so jo izrazili ministrski funkcionarji, naj bi pravica do javne rabe slovensčine bila pogojena od zapletene in zahtevne »procedure«, ki je nobena manjšina ne more prenesti in ki je nevarna za demokratično sožitje v deželi.

BORIS ISKRA:

Zaščitni zakon naj bo nesporen okvir zajamčenih pravic vsakega posameznika, ki pripada slovenski manjšini in torej skupnosti, ki je družbeno formacija posameznikov. Kajti uporaba jezika, šolstvo, kultura, poimenovanje krajev in gospodarski aspekti zaščite zadevajo skupnost in se preko nje odražajo na posameznike. Izumetničeno in izkrivljajoče je torej ločevanje zaščite posameznika glede na zaščito skupnosti.

Prisotnost Slovencev v naših krajih je dejstvo, o katerem pričajo njihova družbena in kulturna dejavnost, priznavajo jo zgodovinarji in jezikoslovci, pa tudi država v svojih notranjih in uradnih aspektih: če bi tudi to ne zadostovalo, pričajo o naši prisotnosti tudi dejstva, da so bili Slovenci v naših krajih večkrat tarča raznolikih sovražnih dejanj.

Prav zato, ker je slovenska narodna skupnost manjšina, ki jo je treba zaščititi, ji mora biti zajamčeno uživanje pravic ne glede na stopnjo tolerance ali številčna razmerja med italijansko večino in slovensko manjšino. Zahtevati ugotavljanje odstotne prisotnosti Slovencev pomeni namreč pogojevati njene pravice s številčno močjo večinskega naroda. Iz tega bi izhajala negotovost pri uresničevanju pravic ter stalno trenje med obema skupnostima. Proceduralne oblike aktiviranja pravic, bodisi preko ljudskih peticij ali na osnovi stališč krajevnih uprav, bi povzročale trajno politično destabilizacijo ter razlike v ravnanju znotraj slovenske narodne skupnosti: lahko bi prišlo do nesprejemljivih pojavov drobljenja in razlikovanja pravic od občine do občine ali celo med posameznimi okrožji iste občine.

Pogoj za zaščito slovenske manjšine je samoumevno prav njen obstoj. Zato je ni mogoče povezovati s subjektivnim aktiviranjem, tem manj pa s stopnjo tolerance italijanskega prebivalstva, s katerim živi v teh krajih.

BORIS RACE:

Nobeni narodnostni skupnosti ni zagotovljen obstoj le s pravico rabe lastnega jezika, s šolo in kulturo. Med temeljnimi nujnostmi za preživetje je njen družbeno ekonomski položaj, ker le-ta, če je ugoden, zagotavlja izvajanje narodnostnih pravic in s tem njeno bodočnost.

Zato je izjemne važnosti, kakšen odnos imajo država, njeni organi in vsa javna administracija do materialne baze manjšine in kakšno gospodarsko, prostorsko in urbanistično politiko izvajajo.

Očitek slovenski manjšini v Italiji, da si z zahtevo, naj bodo zavarovani njeni gospodarski interesi, hoče zagotoviti privilegiran položaj, je neutemeljen, ker je nesporno, da je njena gospodarska osnova šibka zaradi samega dejstva, da je manjšina in zaradi zanjo neugodnih razmer, v katerih se je znašla v polpretekli dobi in v zadnjih desetletjih (načrtno uničevanje slovenskega gospodarstva, ki ga je izvajal fašizem, nenaklonjena gospodarska in prostorska politika, razlastitve obširnih površin na Tržaškem in Goriškem, emigracija v videmski pokrajini).

Zaradi tega je izjemne važnosti, da zaščitni zakon za slovensko manjšino vsebuje določila, ki naj bi ustreznim organom predpisovala, da posvečajo posebno skrb gospodarskemu razvoju celotne slovenske skupnosti in območjem, v katerih strnjeno biva slovensko prebivalstvo. Zatem bi morali tudi prepričati slahke (nepremišljene in nepotrebne) spremembe namembnosti prostora in s tem rušenje prostorskega ravnovesja in razlastitve, za katere morata dobiti odškodnino, poleg neposredno prizadetega razlaščenca, tudi ožja in širša skupnost.

Jamstvo za uresničevanje omenjenih načel je aktivna prisotnost predstavnikov manjšine pri gospodarskem planiranju, prostorskem načrtovanju in izvajanju samih programov in načrtov.

Po rimskem razgovoru Comelli-Prodi

Sindikati očitajo predsedniku IRI politiko zavlačevanja in dvoumnosti

Deželno vodstvo enotne sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL je rezultate predvčerajšnjega razgovora med predsednikom deželnega odbora Comellijem in predsednikom zavoda IRI Prodiem ocenilo skrajno negativno. V tiskovnem sporočilu očita Prodiu politiko zavlačevanja in dvoumnosti, ki nikakor ne ustreza resnosti razmer v poldržavnih podjetjih na Tržaškem in Goriškem, še manj pa prizadevanjem sindikatov, deželne uprave, krajevnih ustanov in političnih sil za čimprejšnji začetek pogajanj z vlado in IRI v okviru posebne mešane delovne skupine na deželni ravni.

Sindikat smatra za potrebno, da se nemudoma odpravijo vse zapreke, ki so napoti sprožitvi pogajanj, in zahteva takojšnje izboljšanje delovne skupine. V ta namen bo deželno vodstvo CGIL - CISL - UIL brž posredovalo pri vsedravnih tajništvih sindikatov, ki naj ustrezno pritisnejo na predsedstvo IRI. Z druge strani sindikalisti pozivajo še enkrat krajevene in deželne politične sile in seveda deželno upravo k odločnim posegom

pri zavodu IRI in rimski vladi. V sredo, 1. februarja, se bo deželno vodstvo sindikalne zveze zbralo v Trzinu in v navzočnosti stanovskih organizacij kovinarjev, železarjev, pristanščnikov in pomorščakov pripravilo program nadaljnjega boja za to, da bi se pogajanja IRI - sindikat - Dežela začela čimprej.

Tiskovno sporočilo je sindikat sestavil brž po včerajšnjem sestanku deželnih tajnikov CGIL Padovana, CISL Brava in UIL Trebbia s Comellijem, ki jih je podrobneje seznanil z vsebino rimskih pogovorov. Sestanek, na katerem so bili tudi deželni odborniki Rinaldi (finance), Francescutto (industrija) in Antonini (delo in socialno skrbstvo) je bil sicer namenjen širši razpravi o razvoju-gospodarskih problemih v Furlaniji-Juljski krajini.

Comelli je najprej povedal, da je deželni odbor že predložil skupščini zakonski osnutek o ukrepih v korist pordenske tovarne Zanussi, nato pa je skupaj z omenjenimi odborniki obravnaval sindikalistom vsebino osnutka o izrednih finančnih posegih za

razmah proizvodnih obratov in gospodarskih dejavnosti nasploh. Sredstva bo Dežela osredotočila prvenstveno v dotacijski sklad finančne družbe Friulia, v finančno utrditev podjetij v krizi, v posebne prispevke industrijem in obrtnikom na gospodarsko šibkih območjih ter v dodatno financiranje Krožnega sklada.

Danes zasedanje o gradbeništvu

Na pobudo tržaškega združenja gradbenikov bo danes z začetkom ob 10.15 v hotelu Savoia Excelsior zasedanje o disciplinskem urejanju gradbenih postopkov in njihovem časovnem načrtovanju. Uvodnim besedam predsednika gradbenikov Ennia Riccesija bodo med drugim sledili posegi deželnega odbornika za javna dela Bombena, tržaškega občinskega odbornika za urbanistiko Pacorja in člana senatne komisije za javna dela Bastianinija. Po poročilih bo debata.

Odmev na skupščino rojanske posvetovalnice

Večja skupina uporabnikov rojanske družinske posvetovalnice, ki so se udeležili njene redne skupščine v lanskem decembru, je upravnemu odboru tržaške zdravstvene enote in rojanske posvetovalnice ter množičnim obveščevalnim sredstvom naslovila sporočilo s svojimi podpisi. V njem soglašajo z odločitvijo, da se je decembra skupščina nadaljevala kljub nevrzdržnim vmešavanjem in motenju, ki so ga izvajali številni člani Liste za Trst in mišvskega Fronte della gioventù.

Podpisani zato priznavajo polno veljavnost skupščine, ki so ji lahko sledili, ker so tako sami želeli. Za konec podpisniki izražajo solidarnost predsednici rojanske posvetovalnice, ki je odločno in dostojanstveno preprečila, da bi odkrito nasilje in izrazi rasne nestrpnosti prevladali nad demokratičnimi načeli.

V Nabrežini javna razprava o globalni zaščiti

Sekcija ZKMI devinsko - nabrežinske občine je v torek zvečer organizirala zanimivo javno razpravo o globalni zaščiti Slovencev v Italiji. Okrogla miza se je odvijala na sedežu devinsko - nabrežinske sekcije KPI, debato pa je vodil Miloš Budin, član deželnega partijskega vodstva. Poročevalec je v svojem govoru strnil vse najbolj pereče probleme, ki od blizu zadevajo slovensko manjšino in s tem v zvezi orisal osnutek KPI o zaščiti manjšine. Predstavil je nato in orisal osnutke drugih strank, nakar se je razvila debata. Številni posegi, ki smo jih slišali v torek v Nabrežini pričajo, da je globalna zaščita Slovencev v Italiji predmet zanimanja med mladimi, ki so pokazali dokajšnjo zavzetost do vprašanja, kar je vsekakor pozitivno dejstvo. Čeprav ni bila udeležba polnoštevilna, je to predavanje pomenilo veliko pridobitev za vse prisotne. (db)

Razstava Stojana Zafreda v KD Ivan Cankar

Kot smo že poročali, se bo drevi v Cankarjevi dvorani v Ul. Montecchi 6, v organizaciji KD Ivan Cankar predstavil slikar Stojan Zafred iz Divače. Poleg svojih del bo prvič predstavil tudi novo grafično mapo, ki je pravkar prišla iz tiska. Na predstavitvi bo spregovoril prof. Milko Bambič, nastopila pa bo flautistka Erika Slama. Prijatelje šentjakobskega kulturnega društva in ljubitelje umetnosti vabijo prireditelji k čim številnejši udeležbi.

Seja upravnega sveta Jadranskega zavoda združenega sveta

Upravni svet Jadranskega zavoda združenega sveta je včeraj pod predstvom posl. Belcija odobril obračun za šolsko leto 1982-83 in določil višino študijskih štipendij za leto 1984-85 in 1985-86. Te bodo znašale skupno 30 milijonov lir proti 25 mil. lir doslej. Kot znano, je pouk brezplačen, izdatke, ki jih imajo študentje in študentke, pa krijejo prav z omenjenimi štipendijami razne javne in zasebne gospodarske ustanove in deželne uprave ter sorodni organizmi držav članic združenja United World Colleges.

V upravni svet devinskega Zavoda so kooptirali predsednika državne finančne družbe Finmeccanica Franca Viezzolija, s čimer se je število svestovalcev povzpelo na 26. Seji sta prisostvovala tudi podpredsednik mednarodnega sveta Zavodov združenega sveta Antonin Besse in glavni tajnik Evropskega sklada za znanost John Goormaghtigh.

Študentje devinskega Zavoda so ob priliki Svetovnega dneva proti lakoti zbrali v dobrodelne namene 800.000 lir (s tem, da so se odrekli enemu je-dilnemu obroku), ta znesek bodo sedaj poslali svetovnemu skladu FAO, ki ga bo namenil lačnim v Peruju.

● Prvi pokrajinski kongres vsedravnih stranke upokojencev bo v ponedeljek 30. t.m., na sedežu v Ul. Maz-zini 30; začel se bo ob 15. uri.

Na včerajšnjem zasedanju kmetijskih strokovnjakov v Lipici

Z ustanovitvijo delovnih skupin postavljeni temelji za konkretnejše sodelovanje ob meji

V Lipici je bil včeraj postavljen temeljni kamen za konkretno sodelovanje ob meji na še enem, doslej nekoliko zapostavljenem področju, ki pa je bistvenega pomena v sklopu pobud za reševanje gospodarskih problemov, s katerimi se ubadajo tako sežansko - koprška regija kot tržaška pokrajina. Na srečanju strokovnjakov je bil v prijateljskem vzdušju govor o kmetijski problematiki, ki se na obeh straneh meje v številnih primerih srečuje s podobnimi pro-

blemi. Namen srečanja je bil torej poiskati in določiti tiste probleme, ki jih je moč reševati s skupnim delom na osnovi izkušenj, ki si jih je vsakdo pridobil na svojem področju.

Sicer pa je bilo včerajšnje zasedanje, na katerem so bili sprejeti konkretni zaključki za bodoče skupno delo, le rezultat dolgoletnih stikov in sodelovanja strokovnjakov z obeh strani meje, katerih katalizator je bila v glavnem doslej Kmečka zveza. Zasedanja se je udeležil načelnik po-

krajinskega nadzorništva za kmetijstvo Paolo Pascolini, katerega so spremljali še drugi priznani strokovnjaki tega organizma; tržaško pokrajino je zastopal odbornik za kmetijstvo Harej, občino pa inž. Vremec; za KGS je bil prisoten agronom Sarcin, za KZ tajnik Bukavec, za združenje rejcev Marjan Gregorič, srečanja se je udeležil tudi vinogradnik Kante.

Delegacijo gostiteljev, ki so jo sestavljali številni strokovnjaki z različnih sektorjev kmetijskega področja pa sta vodila direktor poslovnega odbora za kmetijstvo združenih podjetij Droga Agraria Lucijan Korva in direktor kletarskega sektorja v sklopu Timava Miran Vodopivec, ki sta sicer zagrizena zagovornika obmejnega sodelovanja na tem področju in sta v ta prizadevanja vložila že veliko sil.

Zaradi pomanjkanja prostora je nemogoče, da bi lahko tudi v skopih obrisih podali povzetka podrobnih poročil o stanju kmetijstva na obeh straneh meje, ki sta ju podala Lucijan Korva in Paolo Pascolini, njuni izvajanci pa glede nekaterih sektorjev so izpopolnili še drugi strokovnjaki. Govor je bil tako o vseh kmetijskih panogah, ki so značilne za to območje.

Po obširni razpravi je bilo v zaključkih ugotovljeno, da je več področij, na katerih je možno skupno sodelovanje: omenimo naj področje varstva rastlin; koristne bi bile izmenjave ogledov določenih objektov; kazalo bi tudi skupno proučevati probleme Krasa v povezavi z agroturizmom; koristna bi bila izmenjava strokovnih publikacij kakor tudi stiki glede melioracije zemlje in namakalnih sistemov; sežansko - koprski strokovnjaki so bili tudi zainteresirani za sodelovanje z deželnim centrom za eksperimentiranje, kakor tudi za gojenje oljk, ki se na tem območju počasi toda uspešno obnavlja. Lahko bi našli še druga vprašanja skupnega interesa, o katerih, kakor seveda zgoraj navedenih, bodo razpravljale štiri strokovne delovne skupine, ki so bile ustanovljene na včerajšnjem sestanku.

Prva bo proučevala vprašanja fitopatologije, vinogradništva in vinarstva, druga živinoreje ter mlečne in sirarske proizvodnje, tretja vrtnarstva, cvetličarstva, sadjarstva in gojenja oljk ter proizvodnje olja, četrta pa se bo lotevala problemov krajinske zaščite, agroturizma in melioracije tal. V najkrajšem bosta obe strani v te komisije imenovali svoje predstavnike, ki se bodo takoj lotile konkretnega dela. (A.S.)

Dolinska občina za Nobel Pertiniju

Na sestanku, ki je bil pred dnevi na županstvu dolinske občine in ki so se ga udeležili predstavniki političnega in družbenega življenja v občini, so soglasno sklenili podpreti kandidaturu predsednika Pertinija za Nobelovo nagrado. Na osnovi tega je župan Švab poslal norveškemu veleposlaništvu v Rimu naslednjo brzojavko:

»V imenu občinske uprave in občanov občine Dolina — iz tržaške pokrajine, prosim posredovati vašemu parlamentu našo polno podporo predlogu Pertini — Nobelov nagrajenec za mir — Pertini je posebljen simbol zdrave doslednosti, demokracije, enakopravnosti, sodelovanja, svobode in miru«.

Na sestanku so razpravljali še o samoupravnem referendumu v zvezi z nastavljanjem jedrskih raket v Italiji, o stikih s pobrateno občino Kočevje in Marzabotto, o koledarju prireditve v letu 1984 in o mladinski štafeti bratstva, ki jo bo februarja ponesla mladina od Nabrežine skozi vse občine do Doline. Pobudniki samoupravnega referenduma, med katerimi je občinska uprava, se bodo sestali naslednjo sredo.

Spomnimo se Kajuha, Župančiča, Jurčiča, Trinka, Kosovela...

Letos pomembne obletnice za številne naše šole

Tudi v letu, ki se je pred slabim mesecem začelo, bomo praznovali pomembne obletnice, spominske datume, svečane jubileje. Med temi so obletnice naših pisateljev, pesnikov in kulturnih delavcev, po katerih so bile poimenovane naše šole. Kajuha, Kosovel, Župančič, Trinka, so le nekatera imena naših slovitih mož, ki se jih bomo spomnili letos. Poimenovanja šol so bila pravcati praznik ne samo za šolo, za učence, dijake, učitelje, profesorje in starše, temveč za širšo skupnost po naših vaseh in v mestu. Ob njih so se odločilno angažirala Združenja staršev, ustanavljali so se pripravljali odbori za poimenovanje; vasi in mestni predeli so tedaj zaživeli z domačo šolo.

Ob letošnjih obletnicah bi bilo prav, da bi se na šolah spet spomnili ljudi, po katerih je posamezna šola poimenovana, da bi našim šolarjem spet približali lik pisatelja ali pesnika, ki si ga je šola izbrala za svojega vzornika. Na ta način bi se lahko posamezna šola s prireditvijo ali kako drugo manifestacijo spet aktivno povezala z okoljem, v katerem deluje, s starši, kulturnim društvom, športno organizacijo, da bi skupno proslavili pomemben jubilej.

Prvo tako »okroglo« obletnico bi lahko proslavili čez dobra dva tedna na osnovni šoli pri Sv. Ani. 16. februarja bo namreč poteklo 30 let od smrti do-

mače učiteljice Marice Gregorič - Stepančič, po kateri so 20. maja 1978 v sončnem popoldnevu na ploščadi pred šolskim poslopjem poimenovali šolo. Na poimenovanju, ki so se ga udeležili domačini od Sv. Ane do Kolonkovca in do Rovt, so odkrili spominsko ploščo in doprsni bronast kip, ki ga je izdelal akademski kipar Jože Pohlen.

Februarja se bomo spomnili tudi 40-letnice smrti partizanskega pesnika Karla Destovnika - Kajuha, ki je padel 22. februarja 1944. leta pri Žebniku nad Šoštanjem. Po njem so 25. junija 1972 poimenovali osnovno šolo v Gropadi. Poimenovanje je bilo veliko slavje za Gropado in Padriče, šola v Gropadi pa je bila tako prva zamejska šola, ki je sploh dobila ime partizanskega pesnika.

V Devinu je gotovo še živ spomin na poimenovanje šole po Josipu Jurčiču, saj je bila šola poimenovana šele pred kratkim: 8. maja lani, ko se je zbrala v telovadnici novega šolskega poslopja množica domačinov in gostov. 4. marca bomo slavili 140-letnico rojstva pisatelja z Muljave.

Nižja srednja šola na Opčinah je bila ena od prvih naših poimenovanih šol: 4. junija 1967 so jo poimenovali po kraškem pesniku Srečku Kosovelu, čigar 80-letnico rojstva bomo proslavljali 18. marca letos.

26. aprila bo poteklo 85 let, odkar

je v Ljubljani prenehal peti Dragotin Kette. Po njem so 9. junija 1973 poimenovali slovensko osnovno šolo v Ul. sv. Franciška. Ob poimenovanju so tudi uradno odprli obnovljene šolske prostore.

Junija se bomo spomnili smrti Ottona Župančiča, ki je umrl pred 35 leti (11.6.1949) v Ljubljani. Osnovno šolo pri Sv. Ivanu so po njem poimenovali dne 13.6.1972.

Istega meseca pred 30 leti (26.6.1954)

je umrl pesnik in buditelj Beneških Slovencev Ivan Trinka - Zamejski, po katerem je poleg ricmanjske osnovne šole poimenovana tudi nižja srednja šola v Gorici. Ricmanjsko šolo so poimenovali 23. maja 1976 s slavjem, ki se ga je udeležila velika množica. Doprsni kip Ivana Trinka so postavili na podstavek pod staro vaško »kalonox«.

13. avgusta bo minilo 30 let smrti pisateljice in politične delavke Mare

Samsa. Po njej so 1. maja pred dve-ma letoma poimenovali osnovno šolo od Domija, na slovesnosti, ki se je na šolskem dvorišču udeležilo ogromno število domačinov, ljudi iz okoliških krajev in uglednih gostov.

Osnovna šola je poimenovana po Alojzu Kokoravcu - Gorazdu, partizanskem učitelju, ki je 15. avgusta pred 40 leti padel na pobočju Sv. Lenarta nad Samatorco. Saleško šolo so poimenovali s slovesnostjo na šolskem dvorišču dne 18. maja 1980.

Rojanska nižja srednja šola je od 29. marca 1972 poimenovana po pisatelju in naravoslovcu Franu Erjavcu, ki se je rodil 4. septembra 1834 v Ljubljani. Ob poimenovanju, ki je bilo v šolskih prostorih so odkrili doprsni kip, delo kiparja Borisa Kalina.

Letos bomo slavili tudi 140-letnico rojstva Simona Gregorčiča, po katerem so 13. maja 1967 poimenovali nižjo srednjo šolo. »Goriški slavček« se je rodil 15. maja 1844, poimenovanje dolinske šole pa je bil velik praznik za vso občino. (mk)

Na sliki: posnetek s prireditve ob poimenovanju šole pri Sv. Ani po Marici Gregorič Stepančič dne 20. maja 1978.

● Zveza žensk Italije bo priredila v četrtek, 2. februarja, ob 17. uri v Novinarskem krožku pokrajinsko skupščino z včlanjevanjem.

Zelo zanimiva pobuda devinsko-nabrežinske občinske uprave

V Nabrežini kmalu center za glotologijo

Na sedežu občinske knjižnice v Nabrežini bo v kratkem zrasel center za proučevanje jezikovnih problemov na narodnostno mešanem ozemlju, torej na področju, kjer se srečujejo in sočata slovenski ter italijanski jezik. Tako je sklenil na svoji zadnji seji devinsko - nabrežinski občinski svet, pobuda pa je sad stvarnega sodelovanja med občinsko upravo in med inštitutom za glotologijo pri filozofski fakulteti tržaške univerze, ki že dolgo let od blizu sledi tej problematiki. Omenjeni inštitut je že pripravil osnutek programa o delovanju in v katerih novega strokovnega centra, v katerem bodo v prvi fazi zbirali bibliografski material o jezikovni specifičnosti našega področja, vzporedno s tem pa bodo navezali stike s podobnimi ustanovami ter z raziskovalnimi inštitucijami z obeh strani meje. Sklep o ustanovitvi centra so podprle koalicijske stranke KPI, PSI in SSK ter svetovalci KD, ostali (MSI, LpT in Lista za Devin - Nabrežino) pa so glasovali proti. Devinsko - nabrežinski svet je tudi odobril sklep o nakupu naprave za simultano prevajanje, za katerega je dal na razpolago dvajset milijonov lir.

Občinska skupščina je na isti seji z veliko večino glasov tudi odobrila resolucijo s pozivom vsem parlamentarnim skupinam strank, ki se sklicujejo na ustavo, da se zavzemajo za pospešitev postopka za izglasovanje pravičnega zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji. Resolucija priporoča, da je treba v čim krajšem času celovito uresničiti ustavna načela glede zaštite Slovencev, ki predstavljajo pomemben dejavnik tako za razvijanje demokracije v Furlaniji - Julijski krajini kot za obogatitev obojestranskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Dokument, ki ga bodo poslali parlamentu, je predložil občinski odbor, zanj pa so poleg komunistov, socialistov in zastopnikov Slovenske skupnosti glasovali tudi demokristjani. Načelnik njihove svetovalske skupine Lenarduzzi je v utemeljitev tega stališča dejal, da si Kršćanska demokracija prizadeva za uveljavitev enakopravnih odnosov med večino in manjšino z željo, da bo vprašanje zaštite naše narodnostne skupnosti čimprej rešeno. Proti resoluciji so se izrekli predstavniki MSI, LpT in svetovalec Udovc, ki v ob-

činskem svetu zagovarja stališča krajevnih melonarjev Liste za Devin - Nabrežino, v krogih LpT pa je označen kot »odpadnik«.

Zelo bogat dnevni red zasedanja je devinsko - nabrežinski občinski svet dopolnil še z imenovanjem posebne svetovalske skupine, ki bo začrtala program proslav oziroma prireditev ob dvatisočetnici odprtja prvega nabrežinskega kamnoloma. Smisel zanimivih pobud sta orisala župan Škerk in odbornica za kulturo Terčonova, ki bosta poleg svetovalcev Lenarduzzi-

zija (KD), Širce (KPI) in Colje (PSI) tudi sestavljala zgoraj omenjeno delovno komisijo. Prvi kamnolom v občini so odprli Rimljani, od tukaj tudi ime »Cava romana«, med gradnjo mesta Ogled, kjer se danes lahko občudujemo tipični nabrežinski kamen.

Pred pričetkom seje je župan Škerk na kratko poročal o položaju v števniški papirnici »Cartimavo« po podpisu sporazuma o preustroju produkcije ter o poteku akcije za podelitev Nobelove nagrade za mir predsedniku republike Pertiniju.

V Križu kongres vaše sekcije KPI

V Ljudskem domu v Križu je bil v sredo kongres vaše sekcije KPI »Josip Verginella«, ki je bil v skladu s smernicami partijske pokrajinske federacije usmerjen v obravnavo krajevnih problematike. Politično poročilo je imela tajnica Norina Bogatec, o delu upravnega odbora Ljudskega doma pa je poročal Niko Sirk. Pozdravom predstavnikov vaških organizacij je sledila razprava, ki jo je sklenil poseg člana pokrajinskega vodstva KPI Glauca Riga. V nov sekcijki odbor so bili izvoljeni Niko in Sonja Sirk, Norina Bogatec, Zorka Stergonšek ter Nevi in Danilo Tence. Nadzorni odbor sestavljajo Zofi Sedmak, Angel Tence, Boris Štegel in Leda Sirk.

Na kongresu so tudi izglasovali resolucijo o nujnosti izglasovanja globalnega zaščitnega zakona in o problematiki sožitja med Italijani in Slovenci.

Letos v Trstu vrsta zanimivih prireditev

Upravni svet Avtonomne letovišarske in turistične ustanove za Trst in njegovo obalo je na svoji zadnji seji sprejel okvirni proračun in program dejavnosti za tekoče leto. Koledar prireditev je pester in obsega tako manifestacije na državni kot na mednarodni ravni, ki se ne omejujejo le na Trst, ampak zajemajo ves turistični prostor od Milj do Devina.

Že utečenim prireditvam, kot so Miljski pust, Festival operete, Devinsko poletje, Glasbeni september in številnim tradicionalnim razstavnim, glasbenim, gledališkim in kinematografskim manifestacijam na Gradu sv. Justa, se bodo letos pridružile nove. Med njimi bo prva prireditev »Pomlad v Trstu — Cvetje Alpe-Jadrana«, proslava 40-letnice Rižarne, 36. nagrada Italije, državni zbor alpincev in poletni praznik v miramarskem parku.

Upravni svet letovišarske ustanove pa je še posebej poudaril pomen tako imenovanega »alternativnega turizma«, kakršna sta poleg kulturnega na primer navtični in kongresni, za katera ima Trst še posebno ugodne pogoje.

● Tržaška pokrajina bo priredila nagradni natečaj »WW Julius Kugy« za študije in pobude na ekološkem področju.

Bonifacio odgovoril zgoniškem županu

Zgoniški občinski svet je na svoji zadnji decembrski seji soglasno izglasoval resolucijo o položaju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji z odločno zahtevo po uzakonitvi globalnega zaščitnega zakona. Resolucija je bila odposlana v Rim v vednost vsem pristojnim parlamentarnim predstavništvom.

Pred dnevi je župan Jože Guštin prejel v odgovor pismo, ki ga je podpisal predsednik senatne komisije za ustavno vprašanja Francesco Paolo Bonifacio. Odgovor se glasi takole: »Gospod župan, prejel sem vaše pismo z dne 5. januarja s priloženo resolucijo o razmerah slovenske manjšine v Italiji. Zagotavljam vam, da bomo ob priliki obravnavanja zakonskih osnutkov o tej snovi, ki so bili že vključeni na dnevni red te komisije, posvetili primerno pozornost evidenčnim problemom«.

Že samo dejstvo, da je predsednik Bonifacio tokrat imel tolikšno občutljivost, da je odgovoril Guštinu je zgovoren pokazatelj, da se v Rimu le nekaj premika v zvezi z našo globalno zaščito. (B. S.)

Obvestilo invalidom

Krajevna zdravstvena enota sporoča, da so tudi vojni in civilni invalidi oproščeni tikteta na zdravila, diagnoze in laboratorijske izvide, če je njihova invalidnost vključena v tabelo A priloženo k zakonu št. 313 z dne 18. marca 1968. Vse podrobne informacije posreduje pristojni urad v Ul. 24. maja 4 (2. nadstropje).

V zvezi s krajom zaklada sv. Justa

Škof Bellomi naslovil odprto pismo na vernike

Tržaški škof Lorenzo Bellomi je tukajšnji katoliški skupnosti naslovil odprto pismo, v katerem izraža svojo veliko zagnjenost zaradi vandalskega početja tatov zaklada sv. Justa. Umetnostni, zgodovinski in gmotni škodi, ki jo bo le težko odpraviti, se pridružuje še globoka žalitev, ki jo to onečaščenje pomeni za vso tržaško versko skupnost, za Cerkev in mesto samo.

Tržaški škof poziva vernike, naj pomagajo svoji katedrali, v prvi vrsti z molitvijo, nenazadnje pa tudi z denarno podporo. Zavarovalna družba Assicurazioni Generali je že razpisala veliko nagrado, ki naj pomaga najti ukradene predmete, a potrebna so nova sredstva, s katerimi bi popravili škodo, ki jo je utrpela bazilika Sv. Justa. Bellomi se v pismu javno zahvaljuje silam javnega reda in tržaškemu kvestorju za skrbno preiskavo. Skrbništvu za lepe umetnosti, javnim oblastem in še posebno vladnemu komisarju in tržaškemu županu pa tudi škofom naše dežele, Veneta in Tridentinske - Južne Tirolske za tolažilno zadržanje. Škofovo pismo zaključuje poziv, naj ta grenka izkušnja prispeva k temu, da bo verska skupnost v naši družbi vedno živ vir poštenja, moralnosti ter mirnega in spoštljivega sožitja za vse.

Protest zaradi televizijskih dražb

Te dni so se zbrali na sestanku izdelovalci in prodajalci zlatnine, draguljarskih izdelkov in ur iz vse Furlanije - Julijske krajine. Sprejeli so resolucijo, v kateri zahtevajo od pristojnih deželni in državnih oblasti, naj uvedejo strožje nadzorstvo nad zasebnimi televizijskimi postajami, ki prireajo dražbe zlatarskih artiklov, ur in raznovrstnega nakita kar prek malega ekrana: gledalec pri priči za-

vrti telefonsko številko TV-postaje in izključevalcu pove, koliko bo plačal dotični izdelek.

Na sestanku so se pritožili, da takšno ravnanje ni lojalno in da gre do dražbo večkrat tudi artikli neznanega izvora, čisto tudi tatinskega. Ugotovili so tudi, da mnogokrat tako nabavljeno blago po kakovosti ne ustreza ceni.

Seja občinskega in pokrajinskega sveta

Drevi se bosta v Trstu sestala tako občinski kot pokrajinski svet. Obe skupščini imata v pričakovanju predstavitev proračunov na dnevnem redu tekoče upravne zadeve poleg seveda odgovorov pristojnih odbornikov na vprašanja svetovalcev.

Občinski svet bo skoraj gotovo obravnaval tudi resolucijo v podporo Pertinijeve kandidature za Nobelovo nagrado za mir.

KRAJEVNA ZDRAVSTVENA ENOTA HUDO ZADOLŽENA

Upravni odbor tržaške Krajevne zdravstvene enote je na včerajšnji in predvčerajšnji seji proučil finančne težave, ki so nastale pri upravljanju ustanove zaradi novih določil v smislu državnega finančnega zakona. Člen 26 tega zakona pooblašča namreč blagajnike zdravstvenih enot, da skladno s primanjkljaji z dne 31. decembra 1983 izplačajo dotlej nabrane dolge nasproti dobaviteljem, zdravnikom, lekarnam in zdravstvenim domovom, ki imajo s KZE posebno konvencijo.

Dogaja pa se, da tržaška KZE nima blagajniških ostankov iz leta 1983 in da ji niti proračun 1984 ne omogoča kritja omenjenih dolgov. V pričakovanju posebne ministrske okrožnice, ki naj bi blagajnika KZE pooblastila, da dolge deloma krije na račun državne blagajne, in spričo dejstva, da bi KZE morala prejeti februarja deželni prispevek na račun leta 1983, je upravni odbor sklenil kriti vsaj najnujnejše dolge. Odbor poziva pristojno deželno odborstvo ter ministrstvu za zdravstvo in zaklad, naj namudoma ukrepajo v prid KZE, sicer utegne finančna stiska povsem ohromiti javno zdravstveno službo.

Deželni odbornik sprejel bivše gasilce

Pokrajinski odbornik za zaščito okolja in ekologijo Paolo Sbisà je sprejel predstavnike zadruge sv. Barbara, ki so jo ustanovili nekdanji gasilci. Povezani v zadrugo sedaj skrbijo za čuvajsko službo v pristanišču, v gle-

dališčih in pri preprečevanju gozdnih požarov. Sbisà se je še posebej zanimal za morebitno vključitev zadruge v prostovoljno deželno službo za civilno zaščito.

● Na mednarodni razstavi pohištva v Koelnu, ki se je končala v soboto, so sodelovala tudi številna podjetja iz urljanije - Julijske krajine. Njihovo razstavo je uredil Konzorcij za razvijanje poslov s tujino FriuliGiulia. Razstava je doživela velik uspeh in zanjo so se zanimali zlasti obiskovalci iz arabskih dežel in ZDA. Posebno priznanje razstavljalcem iz FJK je izrekel italijanski veleposlanik v ZRN Ferraris.

† Umrli nam je naš predragi oče

dr. Anton Kacin

Dan in uro pogreba bomo javili kasneje.

Prosimo, da namesto cvetja darujete v dobrodelne namene.

Sin Janez z ženo Angelo, hčerki Marija in Metka z možem Sergiom, sestra Pavla, nečakinji Lojzka in Mimica ter svakinja Anica

Trst, 27. januarja 1984

† Zapustil nas je naš dragi

Alojz Stubelj (VANKO)

Pogreb dragega pokojnika bo jutri, 28. januarja, ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Opčine.

Žalostno vest sporočajo: žena Milka, hči Nada z možem, vnuk Edi z ženo Luiso in malima Valentino in Cristino ter Pina s hčerko Eleno

Konkonek, 27. januarja 1984

Svetoivanski cerkveni pevski zbor se klanja spominu svojega dolgoletnega pevca Antona Parovela in izreka občuteno sožalje svojcem.

Pevski zbor Marij Kogoj žaluje z Ninotom in Mirjano.

Jože Koren govoril o znani akciji XXX. divizije

Doživetja s pohoda v Beneško Slovenijo

S predavanjem, ki je bilo sinoči v prostorih Odseka za zgodovino Narodne in študijske knjižnice se je Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za tržaško ozemlje, skupno z Zvezo vojnih invalidov, spomnilo 40. obletnice znanega drugega pohoda XXX. divizije v Beneško Slovenijo. Pohod se je začel, kot je povedal predavatelj in udeleženec pohoda Jože Koren, v noči od 29. na 30. januar 1944 in se končal v noči od 19. na 20. februar s povratkom zadnje od treh brigad, to je »Bazoviške«, skupno s štabom divizije in podoficirsko šolo in to s prehodom Soče med Volarji in Kamnom pri Kobaridu.

Pohod je imel, je dejal predavatelj, vojaški, še bolj pa politično - propagandni uspeh, saj je beneškemu ljudstvu po dogodkih leta 1943 povrnil vero in zaupanje v moč partizanske vojske in mnogo pripomogel k razmahu partizanstva v Benečiji. Pozitiven pa je bil njegov učinek tudi na krepitev partizanskih enot v sosednji Furlaniji. Poveljstvo divizije je pokazalo, je dejal Jože Koren, veliko spretnost v manevriranju pri takratnem pohodu na težkem terenu ter sredi številnih sovražnih postojank.

S pomočjo zemljevida je predavatelj nazorno pokazal tudi premik brigad od dneva do dneva z navedbo

Med sinočnjim predavanjem Jožeta Korena

najvažnejših dogodkov. Neva Lukeš se je v imenu obeh organizacij predavatelju zahvalila ter se spomnila še druge pomembne obletnice, ki pa dajo prav na današnji dan, to je 40. obletnice napada nemških enot na partijsko šolo v Čerknem, kjer je padlo 47 mladih perspektivnih fantov

in deklet, med temi Boris Juretič iz Križa in Milojka Štrukljeva iz Solkana. Predavanja sta se med drugim udeležila tudi jugoslovanski konzul v Trstu Aleksander Nikolič ter tajnik pokrajinskega odbora Vsestranskega združenja partizanov Italije Dušan Košta.

Openski glasbeni večeri

Žarko Hrvatič in Nada Oman drevi v Prosvetnem domu

Nocojšnji openski glasbeni večer je posvečen tokrat instrumentoma, ki sta v glasbeni zgodovini prav gotovo eden izmed najbolj klasičnih binomov, to sta violina in klavir. Od romantičnega obdobja dalje, ko sta pravzaprav oba instrumenta dosegla vrhunec tako v tehničnem kakor tudi v izraznem pogledu, so skladatelji vse do današnjih dni pisali za to sestavo.

Skladbe nocojšnjega koncerta nam bodo podajale pogled skozi literaturo tega obširnega obdobja, kar dokazuje skrbnost in okus pri izbiri sporeda. V sporedu bi na raje predstavili nastopajoče. Gost tega večera je duo Žarko Hrvatič - Nada Oman. Violinist Žarko Hrvatič je nedvomno znan domačemu krogu. Dokončal je študij violine v Trstu na šoli Glasbene matice in se naknadno izpopolnjeval v Moskvi in Ljubljani. Nastopal je kot solist in v komornih zasedbah doma in v tujini. Poučuje violino na tržaškem konservatoriju. V duu s pianistko Nada Oman je že nastopil tudi v Trstu kot gost kulturnega društva Ivan Grbec in na Glasbeni matici v okviru koncertov Mladi mladim.

Nada Oman je diplomirala iz klavirja v Ljubljani. Nastopala je v komornih zasedbah doma in v tujini; kot višja umetniška sodelavka — korepetitor pa se udeležuje na akademiji za glasbo v Ljubljani.

Koncertni spored vključuje v prvem delu Beethovno sonato v F duru, opus 24 št. 5, bolj je znana pod naslovom Pomladna. Sledili bodo slovenski ljudski plesi (IV., V. in VII.) skladatelja Srebotnjaka. Skladatelj je črpal pri tem delu, kakor je že razvidno iz samega naslova, iz slovenskega glasbenega ljudskega zaklada. Skladba Tzigane, delo francoskega impresionista Ravela, bo sklenila prvi del programa. V drugem delu bomo pa prisluhnili sonati za violino in klavir skladatelja Francka. Sonata je nastala leta 1886 in jo prištevamo med najpomembnejše violinske sonate 19. stoletja, ki so se obdržale na svetovnih repertoarjih.

Koncert bo kot običajno v Prosvetnem domu na Opčinah s pričetkom ob 20.30.

N. K.

IVAN PREGELJ

VSEM GALJOTOM VILE V VAMP

Ob Pregljevi stoletnici novelo Matkova Tina in drobce iz romana Tolmenci za oder pripravil Tone Partljič.

JUTRI, 28. januarja, ob 20. uri v Domu J. Ukmar v ŠKEDNJU

SKD BARKOVLJE priredi

danes, 27. t.m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Ul. Cerreto 12

PREDAVANJE O VINOGRADNIŠTVU IN VINOPESNIŠTVU

Sodelovala bosta Stane Raztresen in dr. Mario Gregorič. Sledila bo praktična skušnja, to je skromna pokušnja domače kapljice.

Gledališča

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Edward Albee »Gospa iz Dubuqua« danes, 27. t.m., ob 20. uri v Avditoriju v Portorožu.

VERDI

Danes, 27. t.m., ob 19.30 tretja predstava Wagnerjeve opere »Siegfried«, red H/E. Dirigent Mathias Kuntzsch, režiser Peter Werhahn.

Gledališče Verdi priredi od 3. do 15. februarja v Avditoriju ciklus baletov za dijakke tržaških šol posvečenih Ostržku. Vstopnice po 500 lir je mogoče naročiti od torka dalje pri blagajni gledališča, in sicer od 9. do 13. in od 16. do 19. ure.

CANKARJEV DOM - Ljubljana

Mala dvorana
Jutri, 28. januarja, ob 10. uri: Otroška matineja — Sovjetski risani filmi.

Velika dvorana
V nedeljo, 29. t.m., ob 19.30: Koncert dunajskih simfonikov.

Okrogla dvorana
Danes, 27. januarja, ob 22. uri: Nočni program »Pavlihov večer 83«.

Srednja dvorana
V torek, 31. t.m., ob 20. uri: »Vasa železnova«, filmska predpremiere.

Velika dvorana Slovenske filharmonije
V torek, 31. t.m., ob 19.30: Mednarodni mojstrski ciklus.

Kino

La Cappella Underground 18.00, 20.00 in 22.00 »Malou«. Režija: Jeanine Meerapfel.

Maxivideo: 18.30 — 21.00 »The priest of love - La vita di David Herbert Lawrence«.

Ariston 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Una gita scolastica«. Režija Pupi Avati.

Eden 17.00, 18.40, 20.20, 22.15 »Vacanze di Natale«. Christian De Sica, Jerry Calà.

Fenice 16.00, 17.30, 19.00, 20.30, 22.15 »Fantozzi subisce ancora«.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.15 »Porno labbra bagnate di sesso«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.00 »Frenesie erotiche e bagnate«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.10 »Occhio malocchio prezzemolo e finocchio«. Lino Banfi.

Grattacielo 16.30 — 22.00 »Acqua e sapone«. Carlo Verdone.

Mignon 16.00 — 22.00 »Frances«. Jessica Lange.

Capitol 17.00 »Il tassinaro«. A. Sordi.

Aurora 16.15 »Questo o quello«. Renato Pozzetto, Nino Manfredi.

Moderno 16.30, 18.20, 20.10 in 22.00 »Staying alive«. Režija Silvester Stallone, J. Travolta.

Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 »American perversion«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Lumiere 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 film koncert »The great rock 'n roll swindle«. Sex pistols.

Radio 15.30 — 21.30 »Bel Ami«. Režija G. Damiano. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alicione 16.30 — 22.00 »Tenebre«. Režija Dario Argento. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Koncerti

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom. Danes, 27. januarja, ob 20.30 KONCERT DUA HRVATIČ - OMAN, violina - klavir. Na sporedu Beethoven, Srebotnjak, Ravel in Franck. Vabljeni!

Razstave

Jutri, 28. januarja, bodo v galeriji »Tommaseo« otvorili razstavo slikarja Giovannija Soccola. Razstava bo trajala do 24. februarja.

PAVLE MERKŮ

IVANKA HERGOLD

POSLUŠAM

POJOČI OREH

Vabimo na predstavitev dveh domačih leposlovnih novosti, kjer bo priložnost za neposreden stik med ustvarjalcema in občinstvom, za pogovor o njunem delu in umetniških pogledih.

Srečanje, ki ga bosta uvedla Borut Loparnik z nekaj mislimi o knjigi POSLUŠAM in Denih Poniž o prozi in POJOČEM OREHU, bo v Kulturnem domu v Trstu v ponedeljek, 30. januarja 1984, ob 18. uri.

Založništvo tržaškega tiska

Čestitke

Danes ugasne 40. svečko naša MARINA. Iskreno ji čestita KLAPA. Našemu pevcu MIRKU KALCU kličemo 60-krat na zdravje z željo, da bi še nadalje vztrajal pri basih kot doslej. Pevci in pevke MPZ Lipa iz Bazovice. MIRO! Za tvojih 60 ti želijo vse najboljše Silvana, Boris, Dušan, Saška in Štefan.

Danes praznuje 60. rojstni dan MIRKO GRGIČ iz Bazovice. Še na mnoga zdrava in srečna leta v krogu svojih najdražjih mu kličejo sorodniki in vesela klapa.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD F. Venturini priredi jutri, 28. januarja, ob 20. uri v Kulturnem centru »Anton Ukmar - Miro« pri Domju KONCERT MLADIH. Nastopili bodo: kitarista M. Feri in F. Guštin, vokalni sekret A. M. Slomšek ter vokalno-instrumentalni ansambel iz Brega.

KD I. Cankar vabi na otvoritev razstave Stojana Zafreda danes, 27. t.m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Ul. Montecchi 6; flavistka Erika Slama pa bo izvajala krajši glasbeni spored.

KD Rovte - Kolonkovec priredi jutri, 28. t.m., ob 20. uri v društvenih prostorih predavanje z diapozitivi o potovanju Fabia Gergoleta po Indiji in Sri Lanki.

Razna obvestila

V ponedeljek, 30. t.m., bo ob mesecu katoliškega tiska večer v Društvu slovenskih izobražencev posvečen goriški Mohorjevi družbi, ki bo prihodnje leto slavila 60-letnico. O delu in vlogi te ustanove bo govorila prof. Nadja Pahor - Verri. Začetek predavanja v Peterlinovi dvorani ob 20.30.

Ob 40-letnici masovnega odhoda v partizane priredi sekcija Zveza borcev Boljunc v hotelu Maestoso v Lipici 11. februarja ob 17. uri »Partizanski družabni večer«. Prijave sprejemajo krajevne sekcije VZPI-ANPI, v Boljuncu v mlekarni pri Lauri in v snack-baru pri Mariji. Zabavali vas bodo Veseli godci in sežanski orkester. Vabljeni!

Prispevki

V spomin na Gizelo Budin vd. Pegan daruje družina Furlan (Salež) 15.000 lir za KD Rdeča zvezda.

V spomin na Alojza Šemca daruje Alojz Sedmak (Gabrovce 1) 15.000 lir za moški pevski zbor Vesna.

Ob obletnici smrti mame Jožefe Tence in v spomin na vse svoje pokojne darujeta Slavica in Rudi 15.000 lir za vzdrževanje Doma A. Sirk in 15.000 lir za godbo Vesna iz Križa.

Ob plačanju članarine daruje Olga Ban 7.000 lir ter Dana in Boris Možina 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev v Trstu.

V spomin Justine Vremec vd. Sosič darujeta Marija in Ivanka Sosič 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev v Trstu.

V spomin na Franca Jezo daruje Štefanja Pahor - Sola 20.000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opčinah.

V spomin na Gizelo Budin vd. Pegan daruje družina Svetlič (Bajta) 10.000 lir za SK Kras.

Namesto cvetja na grob Milene Debeljuh daruje Jospina Fornasaro 20.000 lir za KD I. Grbec in 20.000 lir za Dom J. Ukmarja iz Škedenja.

Ob 3. obletnici smrti Pavla Sedmaka darujeta nono in nona iz Križa 20.000 lir za SD Mladina.

Za gradnjo Kulturnega doma - spomenika padlim v NOB v Briščikih daruje Giordano Cappelli 5.000 lir.

Ob 1. obletnici smrti dragega očeta Romana Rapotca daruje hčerka Zorka 10.000 lir za spomenik padlim v NOB v Borštu.

V spomin na mamo Marijo Kralj vd. Legiša in njeno sestro Marijeto Legiša vd. Gruden daruje sin Mirko z družino 20.000 lir za Dijaško matico in 20.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na teto Gizelo Budin vd. Pegan daruje Ladi Budin (Salež) 25.000 lir za spomenik padlim v NOB v Briščikih in 25.000 lir za spomenik padlim v NOB v Repniču.

V spomin na Marijeto Gruden daruje družina Sirc - Terčon (Mavhinje) 40.000 lir za popravilo repentabske cerkve. Namesto cvetja na grob Gizele Budin vd. Pegan daruje Ivan Budin 20.000 lir za mešani pevski zbor Rdeča zvezda.

V spomin na Gizelo Budin vd. Pegan daruje Zora Kocman 10.000 lir za KD Rdeča zvezda.

Namesto cvetja na grob Gigija Šemca darujeta Gabrijela in Mirko Kosmač 20.000 lir za moški pevski zbor Vesna iz Križa.

Skoraj kot spomladi...

Toplo, skoraj pomladansko sonce je včeraj prijetno presenetilo Tržačane, pa čeprav si ne kaže delati iluzij, da bi se že bližala pomlad. Za priletne šentjakobčane je bilo vsekakor včeraj prijetno sedeti na trgu in se nekoliko ogreti ob sončnih žarkih

Nabrežinski prosvetarji v Ilirski Bistrici

V okviru kulturnih srečanj pobratenih občin bodo v nedeljo zvečer gostovali v Ilirski Bistrici odborniki SKD Igo Gruden iz Nabrežine in moški pevski zbor »Fantje izpod Grmade«. Kulturni delavci nabrežinskega prosvetnega društva bodo domačinom predstavili zanimive rezultate raziskave »Obrtništvo kot kulturna dediščina«, ki so jo organizirali v lanskim sezoni in ob Dnevu kulture. Namen razstave je bil, da bi ovrednotili domače obrtništvo, ki gre žal iz leta v leto v pozabo. Isto predstavo bodo ponovili v nedeljo v Domu JLA v Ilirski Bistrici. Pri razstavi so sodelovali zidar Breclj, brivec Antonini, kovač Mihelič, kamnosek Marušič, čevljar Colja, krojač Markuža in mladi mizar Doljak. Nastopili bodo nato še »Fantje izpod Grmade«, ki bodo izvajali narodne in umetniške pesmi. Naj povemo še, da spada to gostovanje v niz prireditev »Mesec kulture«, ki se odvija v Ilirski Bistrici še do konca januarja. (db)

Nove telefonske številke Primorskega dnevnika in ZTT

Objavljamo nove telefonske številke PRIMORSKEGA DNEVNIKA in drugih oddelkov Založništva tržaškega tiska:

PRIMORSKI DNEVNIK
ALPE ADRIA 794672/3, 4, 5
795873

DIREKCIJA
in UPRAVA ZTT 772755

PUBLIST
(Oglasi oddelki) 775275

TUJI LISTI 727396

IMPORT-EXPORT 764310

KNJIŽNE IZDAJE 728060

GRAFCENTER 763856

VIDEOEST 796218

SKLADIŠČE 910236

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 27. januarja

JANEZ

Sonce vzide ob 7.33 in zatone ob 17.02 — Dolžina dneva 9.29 — Luna vzide ob 2.54 in zatone ob 12.23.

Jutri, SOBOTA, 28. januarja

PETER

Vreme včeraj: temperatura zraka 4 stopinje, zračni tlak 1020 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 44-odstotna, rahlo oblačno, morje mirno, temperatura morja 7,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Nathalie Ferrara, Giovan Battista Basile.

UMRLI SO: 86-letna Pierina Levantin, 57-letna Lucina Grilz vd. Gelsi, 36-letni Svetko Mario Teat, 66-letna Pina Cecconi vd. Toman, 81-letna Onelia Domenis vd. Bisiacchi, 88-letna Emma Bilucaglia, 71-letni Francesco D'Elia, 57-letna Elda Tarlao por. Sirc, 88-letna Lidia Colautti vd. Battaglia, 89-letna Elia Maria Ravalico vd. Perkut, 86-letni Natale Gregoretti, 75-letna Ersilia Cocco vd. Delfini, 76-letna Irma Ress por. Candotti, 82-letni Carlo Lizzi, 88-letna Margherita Valentinuzzi, 92-letna Maria Zori, 69-letni Giulio Degiampietro, 72-letna Maria Bianchi por. Pavon, 80-letna Carmela Zorzut, 79-letni Luigi Stubel, 82-letni Mario Schiavoni, 81-letna Angela De Pascale vd. Bradaschia, 87-letni Antonio Parovel.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9, Trg Valmaura 11, Prosek in Zavljje.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Prosek, Zavljje.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 9171, predpriznična od 14. do 20. ure in priznična od 8. do 20.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sečljana: tel. 209-197.

OBVESTILO

Čenjenim strankam in čitateljem sporočamo urnik sprejemanja objav na Primorskem dnevniku:

- oglese, osmrtnice in raznovrstna obvestila vsak dan od 8. do 13. ure na oglasnem oddelku Publist — tel. 775275
- od 13. ure do 20.30 samo o smrtih na uradni list Primorskega dnevnika — tel. 794672

Oglasi oddelki PUBLIST

MENJALNICA vseh tujih valut

26. 1. 84

Ameriški dolar	1.700
Kanadski dolar	1.365
Švicarski frank	762
Danska krona	165
Norveška krona	205
Švedska krona	538
Holandski florint	196
Francoski frank	26
Belgijski frank	2.400
Funt sterling	1.870
Irski sterling	606
Nemška marka	85,50
Avstrijski šiling	11
Portugalski eskudo	10
Španska pezeta	6
Japonski jen	1.425
Avstralski dolar	11
Grška dramma	11,30
Dobeli dinar	11
Mali dinar	11

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRZASKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-448

Dramski spored radia
Trst A za mesec februar

V soboto, 4. februarja, ob 18. uri: igrali so jih v Narodnem domu. Rudolf Kant »ČEVLJAR - BARON«. Ob 80-letnici ustanovitve tržaškega »Dramatičnega društva« bomo v sodelovanju s Slovenskim stalnim gledališčem v Trstu, nekakšnim naravnim dedičem takratnih tržaških komedijantov, realizirali nekaj del iz tistega repertoarja, popestrili pa jih bomo z omenami in mnenji iz tiska ter iz gledaliških kuloarjev. Prejšnji mesec smo realizirali Raupachovo gledališko uspešnico »Mlinar in njegova hči«, to pot pa smo se odločili za spevoigro »Čevljar - baron«, ki so jo prvič odigrali v tržaškem Narodnem domu, 27. aprila 1902. Radijska priredba in režija Jože Babič. Izvirna glasba Aleksander Vodopivec. Produkcija »Slovensko stalno gledališče v Trstu«.

Od ponedeljka, 6. februarja do petka, 17. februarja (ponedeljek, sredo, petek ob 14.10): roman v nadaljevanjih (dramatiziran roman). Oscar Wilde »SLIKA DORIANA GRAYA«. Znameniti roman angleškega književnika irskega rodu, ki je v času nastanka (1891) postal pravi pravcati evangelij dekadentizma in esteticizma. Prevod Rapa Šuklje. Dramatizacija in režija Majda Skrbinec. Produkcija »Radijski oder - 1979«. Ponovitev.

V torek, 7. februarja, ob 18. uri: Janez Povše »VELIKI BOJ - PRIZORI VIHARNEGA ŽIVLJENJA«. Ob osmem februarju, dnevu slovenske kulture, bomo realizirali to izvirno radijsko igro, ki si jo je avtor zamislil kot strnjeno montažo iz življenja Francea Prešerna, vendar tako, da bo celota poudarjala — po avtorjevih besedah — »moško stran našega velikega pesnika«. Režija avtor. Produkcija »Radijski oder«.

V soboto, 11. februarja, ob 18. uri: komorna igra. Rade Pavličić »ROJNA V ZNAMENJU TEHTNICE«. Duhovita monodrama o zgodah in nezdah čistilke javnega stranišča. Monodramo izvaja Zlata Rodošek. Prevod in režija Jože Babič. Produkcija »Radio Trst A - 1981«. Ponovitev.

V torek, 14. februarja, ob 18. uri: pod starozaveznimi šotiri. Alojz Rebula »PROTI DEŽELI OBLJUBE«. Nova zgodba iz tematskega sklopa radijskih iger izpod peresa tržaškega pisatelja. Protagonista nocojsnje igre sta Mojzes in njegov narod, ki se na poti v obljubljeno deželo prerivata skozi puščavo »pečine in tišine« in skozi noči »brez rose«. Režija Mirko Mahnič. Produkcija »Radijski oder«.

V soboto, 18. februarja, ob 18. uri: Slovenski ljudski Olimp. Mirko Mahnič

»VINCE JE SLADKO, ŽIVLJENJE PA KRATKO«. Iz bogate zakladnice slovenskih ljudskih pesmi in legend je avtor izbral vrsto pesniških motivov in jih uvezal v organsko dramsko enoto. To pot boste lahko poslušali tri igre o svetih Lukežu in Miklavžu in o sveti Jedrti. Režija Mirko Mahnič. Produkcija »Radijski oder«.

Od ponedeljka, 20. februarja, do petka, 2. marca (ponedeljek, sredo, petek ob 14.10): roman v nadaljevanjih (dramatiziran roman). Ivan Pregelj »PLEBANUS JOANNES«. Ob stoletnici rojstva Ivana Preglja, enega od razzanimejših in za mnoge tudi razburljivih slovenskih pisateljev, je dramsko uredništvo uvrstilo v repertoar kot svoj prvi dramatiziran roman v tej sezoni renesančno mojstrovino »Plebanus Joannes«. Pred poslušalca se bo v šestih nadaljevanjih razvrtla bolesta zgodba tominskega vikarja Janeza Potrebuježa, mogočnega pripovednika, ki je preobračal verske skrivnosti v govorico tominskih kmetov. To monumentalno delo iz naše književnosti je dramatiziral Zora Tavčarjeva, s člani Radijskega odra pa ga bo režijsko realiziral Jože Babič. Izvirno glasbo sta prispevala Dina Slama in Miloš Pahor, v naslovni vlogi pa nastopa znani slovenski igravec Vladimir Jurc. Produkcija »Radijski oder«.

V torek, 21. februarja, ob 18. uri: odpustni greh. Iz zbirke »Tisoč in ena noč« — »KAKO JE SLUŽABNIK NAČIL SVOJO GOSPODARICO PTIČJI JEZIK«. Nov »odpustni greh« iz znamenite zbirke vzhodnjaških pripovedk in pravljic. V slovenščini smo do pred nedavnim imeli le izbor za m'adino, šele zdaj je po zaslugi Oankarjeve založbe in prevajalke Stanke Rendle prišla na naš knjižni trg celotna zbirka. Dramatizacija Jože Rode. Glasba Lado Jakša. Režija Jože Babič. Produkcija »Radio Trst A«.

V soboto, 25. februarja, ob 18. uri: komorna igra. George Bernard Shaw »SERENADA«. Zelo tipična igra angleško - irskega dramatika, ki je v vsem svojem obširnem delu uničeval idole sodobne meščanske družbe, nje- no lažno moralo in nazadnjaške konvencije. Prevod Svetko Skok. Režija Mirč Kragelj. Produkcija »Radijski oder«.

V torek, 28. februarja, ob 18. uri: Franc Jeza »ADAMOVA SKRIVNOST«. Ob prvem mesecu smrti dolgoletnega sodelavca naše radijske postaje bomo predvajali ponovitev njegove dramatizirane fantastične novele, ki jo v režiji Marjane Prepeluh izvajajo člani Radijskega odra.

Februarja 1944 na Ravnah pri Braniku

Zmaga Južnoprimskega odreda
in hudo maščevanje okupatorja

Pred štiridesetimi leti — 2. februarja 1944 — so partizani 2. in 3. čete Južnoprimskega odreda pod poveljstvom Antona Šibelja - Stjenke izbojevali eno največjih zmagov v zgodovini novega Južnoprimskega odreda.

V kraju Ravne (Dovec) pri Braniku so v zasedi pričakali močno nemško-fašistično motorizirano kolono in jo po hudem peturnem boju popolnoma uničili. Po poročilu operativnega odseka štaba IX. korpusa operativnemu oddelku Glavnega štaba NOV in PO Slovenije z dne 14. februarja 1944, so partizani uničili 36 Nemcev in 49 italijanskih fašistov, samih višjih policijskih podoficirjev, med katerimi sta bila tudi nemška major in kapetan, med fašisti pa kapetan in poročnik.

Partizani so v tem boju izgubili osem borcev, o čemer prča spomenik, postavljen njim v čast na kraju borbe na Ravnah.

Nemško-fašistična okupatorja sta se strahovito maščevala za gornji poraz. Dne 15. februarja 1944 so se znesli nad nedolžnimi prebivalci Branika in Komna na Krasu. Požgali so 213 stanovanjskih hiš z gospodarskimi poslopji in nad šeststo ljudi odpeljali v koncentracijska taborišča v Nemčijo, odkoder se jih mnogo ni vrnilo. V Komnu so leta 1974 na ruševinah požgane hiše odkrili spominsko ploščo o požigu vasi.

Novi Južnoprimorski odred — prvega je ustanovil štab Alpske operativne cone 13. februarja 1943 — so ustanovili 22. decembra 1943 iz četrtega — Stjenkovega — bataljona Kosovolve brigade. Južnoprimorski odred je takoj po ustanovitvi razvil veliko dejavnost. Razen velike zmage 2. februarja 1944 pri Ravnah pri Braniku, za kar je štab IX. korpusa v dnevnem povelju dne 2. februarja 1944 pohvalil vse udeležence akcije, je izvedel veliko uspešnih diverzantsko-sabotažnih akcij, ki so zelo poškodovale sovražni promet.

Glavni štab NOV in PO Slovenije je 9. februarja 1944 izdal naslednje

dnevno povelje: »Enote Južnoprimskega odreda pod vodstvom komandanta Nardina Karla, namestnika komandanta Šibelja Antona in politkomisarja Sviglja Lada vodijo uspešne boje pod najtežjimi pogoji sredi nemških postojank, sredi močno utrjenih železniških in cestnih vozlišč, neposredno nad Trstom.

S spretno izvedenimi, drznimi sabotažnimi akcijami so manjše enote tega odreda uničile več vlakov na progi Trst - Ljubljana in na progi Trst - Tržič. 30. januarja je bil uničen vlak pri Devinu in ustavljen promet za dva dni. Pri Sežani je bila razbita nemška kolona, ki je vozila orožje. Majhna odredna enota je v tej borbi zaplenila 250 pušk.

Namestnik poveljnika Južnoprimskega odreda Anton Šibelja - Stjenka se je rodil 14. aprila 1914 v Tomačevici na Krasu. Izučil se je za mehanika. V letih 1938-1940 je bil večkrat preganjan in aretiran. Leta 1940 je pobegnil v Jugoslavijo, a se je kmalu ilegalno vrnil v Trst in bil ponovno aretiran. V zaporu je ostal do junija 1941. Po izpustitvi so ga policijsko nadzorovali. Doma je organiziral mladino za narodnoosvobodilni boj. Spomladi 1942 je odšel v partizane in kmalu postal komandir Kraške čete, v začetku leta 1943 je bil v Južnoprimskem odredu. Po kapitulaciji fašistične Italije je bil septembra 1943 poveljnik bataljona na goriški fronti. Zatem je bil nekaj časa poveljnik Kosovolve brigade, nato Dolomitskega odreda in zatem načelnik odseka za oborožitev pri štabu IX. korpusa. Med zadnjo sovražnikovo ofenzivo je padel 1. aprila 1945 na Vojskarski planoti nad Idrijo in je pokopan na partizanskem grobišču 305 padlih partizanov na Vojski pri Vojskem nad Idrijo.

Anton Šibelja - Stjenka je bil imenovan za narodnega heroja 14. decembra 1949, na rojstni hiši pa so mu 4. julija 1958 odkrili spominsko ploščo.

JOŽE OBLAK

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal
12.00 DNEVNIK 1 - Kratke vesti
12.05 Halo... Raffaella - opoldanski spektakel
13.25 Vremenske razmere
13.30 DNEVNIK
14.00 Halo Raffaella - zadnji poziv
14.05 Sulle strade della California - TV film
15.00 Primiissima - kulturne zanimivosti
15.30 Šola in vzgoja - Življenje živali
16.00 Cartoni magici
16.30 Svetovni pokal v smučanju - ženski smuk
16.50 Danes v parlamentu
17.00 DNEVNIK 1 - Kratke vesti
17.05 Forte fotissimo TV top - vodi Corinne Cléry
18.15 Odprti prostor
18.30 Colpo al cuore - TV film
19.00 Italia sera - Iz studia 5 v Rimu
19.40 Almanah in vremenske razmere
20.00 DNEVNIK 1
20.30 Loretta Goggi in quiz
22.00 DNEVNIK
22.10 Giochi proibiti - film
23.40 DNEVNIK 1 - Danes v parlamentu - Vremenske razmere
23.50 Šola in vzgoja

Drugi kanal
12.00 Che fai, mangi? - Oddaja o prehrani
13.00 DNEVNIK 2 - Ob 12. uri
13.30 Capitol - TV serija

14.15 Tandem... in partenza - Vesti in zanimivosti
14.30 DNEVNIK 2 - Kratke vesti
14.35 - 16.30 Tandem
16.30 Tečaj angleškega jezika
17.00 Visite a domicilio - TV film
17.30 DNEVNIK 2 - Kratke vesti
17.35 Iz parlamenta
17.40 Kulturne, gledališke, modne in druge novosti
18.30 Športni dnevnik
18.40 Le strade di San Francisco
19.45 DNEVNIK 2
20.30 U Boot 96 - po romanu Lotharja Gunterja Buchheima, 1. del
23.15 Srečanje s kinematografijo
23.20 Una notte movimentata - program Claudia Rispolija
24.00 DNEVNIK - Zadnje vesti

Tretji kanal
16.00 I nuovi ragionieri - Šola in vzgoja
16.30 Orgoglio e pregiudizio - 3. nadaljevanje
17.50 La riforma della CNEL - vodi Sergio Menicucci
18.25 L'orecchioocchio - glasbena oddaja
19.00 DNEVNIK 3
19.35 I teatri naturali
20.05 Šola in družba - Šola in vzgoja
20.30 Il mattatoio Slawomira Mrožka
22.25 DNEVNIK 3
23.00 Tutto Musco - šest večerov z Angelom Muscom igralcem

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana
9.00 Čebelo Hlaček
9.25 Erarem in potepuh
10.00 Zemljepisne posebnosti - Živali, ki jih ni nihče ljubil
10.50 Dogodivščine zelenega kovčka - sovjetski film
17.25 Poročila
17.30 Domači ansambli
18.00 Modro poletje
18.25 Obzornik ljubljanskega območja
18.40 Turizem - možnost in priložnost
19.10 Risanka
19.24 TV in radio nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik I
19.55 Vreme
20.00 Marco Polo - italijanska nadaljevanka
21.15 Ne prezrite
21.30 TV kviz
22.40 Dnevnik II
22.55 Vsi ti prijazni tujci - ameriški film

Koper
14.00 in 16.30 Odprta meja

Danes bodo v oddaji Odprta meja tudi naslednji prispevki:
TRST — Tiskovna konferenca enotne delegacije. Intervju s Sergijem Pahorjem
TRŽIČ — Predstavitve prevoda knjige »Martin Krpan«
PASSARIANO (Videm) — Posvet ljudskih bank
Športna napoved

17.00 TVD novice
17.05 TV šola
18.00 Rumpole - serijski film
19.30 TVD - vse danes
20.00 Aktualna tema
20.30 Malteški sokol - film
Igrajo: Homphrey Bogart, Mary Astor, Peter Lorre
22.00 TVD nocoj
22.10 Visoki pritisk - glasbena oddaja

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5
8.30 Buongiorno Italia
9.00 Una vita da vivere - nadalj.
10.00 Rubrike
10.30 Alice - TV film
11.00 Rubrike
12.00 Help - glasbena igra
12.30 Bis - nagradna igra - vodi Mike Bongiorno
13.00 Il pranzo è servito - nagradna igra
13.30 Sentieri - nadaljevanka
14.30 General Hospital - TV film
15.30 Una vita da vivere - nadaljevanka
16.50 Hazzard - TV film
18.00 Il mio amico Arnold - TV film
18.30 Popcorn - glasbeni spektakel
19.00 Arcibaldo - TV film
19.30 Zig Zag - kviz
20.25 Ciao gente - nagradna igra
22.50 Baretta - TV film
23.50 Sport: rugby
0.50 La sposa bella - film
Nastopata Dirk Bogarde in Ava Gardner

RETEQUATTRO
8.30 Otroški program
9.30 Mr. Abbott e famiglia - TV film
10.00 Lotta per la vita - TV film
11.00 Non voglio perderti - film
12.20 Fantasilandia - TV film
13.20 Maria Maria - TV film
14.00 La villa bianca - TV film
14.50 La mascotte del fuorigioco - film komedija, nastopa Virginia Bruce
16.20 Sport
16.45 Otroški program
17.20 Risanke
17.50 Lobo - TV film
18.50 Marron Glacé - TV film
19.30 M'ama non m'ama - nagradna igra
20.25 Oltre il destino - film
Nastopata Glen Ford in Eleanor Parker
22.30 Sport
23.00 Agguato sul Bosforo - pustolovski film

ITALIA 1
8.30 Risanke
8.50 Cara cara - TV film
9.20 Febbre d'amore - nadaljevanka
10.15 Una domenica d'estate - film

12.15 Rubrika o dietologiji
12.30 Strega per amore - TV film
13.00 Bim bum bam
Il tulipano nero - risanke
Hello Spank - risanke
14.00 Cara cara - TV film
14.45 Febbre d'amore - nadaljevanka
15.30 Aspettando il domani - nadaljevanka
16.00 Bim bum bam
Chappy - risanke
Mimi e la nazionale di pallavolo
Vita da strega - TV film
17.45 Galactica - TV film
20.00 Risanke
20.25 Rollercoaster - Il grande brivido - film
22.30 Supercar - TV film
23.30 Quei temerari sulle loro pазze scatenate, scalciate carriere - film

TELEPADOVA
11.00 TV film
12.00 Buck Rogers - TV film
13.00 Risanke
14.00 TV film - Peyton Place
15.00 Kingston - TV film
16.00 Medical Center - TV film
17.00 - 19.30 Risanke
19.30 Buck Rogers - TV film
20.20 I miserabili - film
23.15 Kingston - TV film
0.30 Monjiro - TV film

TRIVENETA
12.40 The Bold Ones - TV film
13.30 Risanke
14.00 La baia di Ritter - TV film
14.30 Parliamo di pesca
16.00 Film program
16.30 TV film
17.30 - 18.30 Risanke
19.30 Vse o motorjih
20.30 Ordine interpol senza un attimo di tregua - film
1.10 La sposina - film

TELEFRIULI
13.30 Dalla terrazza - film
19.55 Tassie - TV film
20.00 Dnevnik
20.30 I racconti di margherite
20.30 La vita che sognava - film
22.15 Abat Jour
22.20 Conta fino a tre e prega - film
Nastopata Sherman, V. Helfin in J. Woodward

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.40 Pravljica; 8.10 Almanah: Na goriškem valu; 8.40 Glasbena matineja; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Beležka; 12.00 Sestanek ob 12.00, Glasbeni potpuri; 13.20 - 17.00 Radijsko popoldne: Dogodki in problemi; 14.10 Roman v nadaljevanjih: Jaroslav Mašek: »Dobri vojak Švejk v prvi svetovni vojni«; 14.35 Od ekrana do ekrana; 16.00 Trim za vsakogar; 16.30 Tja in nazaj; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Nabožna glasba.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro, Jutranji koledar, Vremenska napoved, Cestne razmere, EP, Objave; 6.45 Prometni servis, Napoved radijskega in TV sporeda; 7.00 Zaključek; 7.15 Val 202; 13.00 Otvoritev - Danes na valu radia Koper, Glasba, zanimivosti, reportaže; 13.45 Glasbena mladina, Objave, kinospored, EP; 14.20 Glasbene aktualnosti; 14.35 Oddaja brez naslova; 15.25 EP; 15.30 Jeklotehna; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik, Objave; 17.30 Pogovor o...; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 17.30 Radijski dnevnik; 6.15, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 6.00 Jutro ob glasbi; 7.00 Buongiorno giorno; 8.00 L'estetista; 9.00 Stiri četrtine; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.35 Vrtljak; 11.00 Kim, svet mladih; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Glasbeno popoldne; 14.32 New dance; 15.00 Rotocalco di cultura e arte; 16.15 La Vera Romagna; 17.15 Emmerich Kalman: Čardaška kneginja; 18.00 Zaključek sporeda.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranja oddaja; 9.00 Radio tudi mi; 10.30 Pesem skozi čas; 11.00 Odprti prostor; 11.30 Top story lahka glasba; 12.03 Via Asiago Tenda; 13.36 Master - glasba dan za dnem; 15.03 Radio 1 za vsakogar; 16.00 Aktualnosti; 18.00 Europa spettacolo - varieté; 19.15 Vse o motorjih; 20.30 Carolina delle lacrime - nadaljevanka; 21.03 Simfonični koncert; 22.50 Danes v parlamentu; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.00 Jutranja oddaja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.48 Alla corte di Re Artusi; 9.10 Tanto è un gioco; 10.30 Radiodue 3131 - pogovor s poslušalci; 12.10 Deželni program; 12.45 Discogame; 15.00 Radiotabloid; 16.35 Due di pomeriggio - glasba - spektakel; 18.32 Il caso Mascagni - 3. nadaljevanje; 19.57 Srečanje z melodramo; 21.00 Jazz; 21.30 Radiodue 3131 - nočni program.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.10 Prometne informacije; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Sprehod po tržnici; 7.35 Prometne informacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.25 Radijska šola za nižjo stopnjo; 8.35 Glasbena pravljica - Uroš Rojko; Mačja predilnica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate? 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Vedri zvoki; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtine, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 Iz baleta Hrestač Petra Iljiča Čajkovskega; 14.25 Vrtljak; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.55 Minute za EP; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.35 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Pojemo in go-demo; 18.15 Gremo v kino; 18.55 Minute za EP; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Vsa zemlja bo z nami zapela...; 20.00 Zakaj imamo radii?; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - glasba; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 - 24.00 Iz glasbene skrinje; 23.05 Literarni nočno; 00.05 - 4.30 Nočni program.

Boljši tanjši kos kruha kakor nova kemična tovarna v Sovodnjah

Zgradili naj bi jo tik na robu občinskega ozemlja

Z nelahkim vprašanjem so se te dni soočili v občinskem svetu v Sovodnjah, ob upoštevanju splošnega gospodarskega položaja, ki se kaže predvsem v skokovitem naraščanju nezaposlenosti in ob spoznanju, da ima zdravo okolje tudi svojo vrednost, ki je pravzaprav iz dnevu v dan večja. Sicer pa imajo v Sovodnjah, prav glede onesnaževanja okolja — zlasti ozračja in vodnih virov — kar precej izkušenj in je večina prebivalstva danes prepričana, da je navsezadnje le boljše izbrati tanjši kos kruha, kakor sprejeti nove gospodarske pobude, ki bi že v bližnji bodočnosti lahko povzročile v tem trenutku sicer težko predvidljive posledice.

V Italiji imamo sicer zelo stroge zakonske predpise proti onesnaževanju, vendar se zaradi različnih vzrokov, na žalost ne upoštevajo in izvajajo. Ob upoštevanju trenutne in splošne gospodarske krize, ki bo prav gotovo trajala še nekaj let, pa si je kaj težko predstavljati, da se bodo razmere izboljšale.

Na območju goriške industrijske cone, ki se razprostora med Štandrezem

in Sovodnjami, deloma tudi na področju, ki upravno sodi pod sovedenjsko občino, je v zadnjih letih zraslo kar precej tovarn. Gre zlasti za manjše objekte, nekatere so med drugim že zaprli, ki pa na splošno ne predstavljajo prevelikih problemov glede onesnaževanja okolja, zlasti ozračja. Ob tem je treba upoštevati tudi, da so kemične tovarne zelo redke, čeprav so bili pred leti poskusi, da bi semkaj preselili večjo farmacevtsko tovarno, ki so jo morali v Ahtenu zapreti prav zaradi onesnaževanja okolja in vodnih virov.

Vprašanje se je pred kratkim spet pojavilo na dnevnem redu. Konzorcij za industrijsko cono je dal načelno soglasje za gradnjo nove kemične tovarne, v neposredni bližini postaje za prečiščevanje odplak. V tovarni nameravajo, kakor smo izvedeli, izkoristiti najnovejša odkritja na področju biogenetike in v posebnem procesu proizvajati različne proizvode, ki jih potem uporablja farmacevtska industrija. Menda nameravajo pri tem sodelovati celo s tržaško univerzo.

V čem je torej problem? Načelno dodeljeno zemljišče — v upravnem odboru konzorcija za industrijsko cono so bila glede soglasja mnenja precej deljena — ne zadošča za bodoče potrebe, kajti predvideva se nadaljnja razširitev dejavnosti, zlasti pa bi zagovorniki te gospodarske pobude koristno izrabili obstoječo konfiguracijo terena. Zanimajo se torej za razširitev industrijske cone v smeri proti Soči. In tu se pojavljajo težave, kajti področje je v regulacijskem načrtu občine Sovodnje označeno kot del rečnega parka in torej zavarovano. Potrebno bi bilo vnesti spremembo v regulacijski načrt in za to so pobudniki nove tovarne (Sopchim) tudi zaprosili.

S predlogom je bil seznanjen občinski svet na zadnji seji in je bila soglasno sprejeta odločitev, da se predlog ob pripravi variante regulacijskega načrta ne upošteva. Novi objekt bi menda imel le minimalen pomen glede odpravljanja, oziroma zmanjševanja števila nezaposlenih, saj bi v začetni fazi zaposloval le dober ducat oseb.

Gospa iz Dubuqua v nedeljo v Kulturnem domu v Gorici

Predstavi bosta tudi v ponedeljek in torek

Po uspešni premieri v Trstu, si bomo lahko tudi v Gorici ogledali igrbo Gospa iz Dubuqua ameriškega komediografa Edwarda Albeea, ki jo je, prvič v slovenščini, postavilo Slovensko stalno gledališče v Trstu.

Gospa iz Dubuqua je igra o življenju in smrti, o smiselosti in obenem tragičnosti našega vsakdanjega početja, vendar prikazana skozi prizmo presenetljivega humora, s kakršnim nas je avtor zasvojil že z dramo Kdo se boji Virginije Woolf. V nekem smislu je ta nova dramatična in poetična igra skorajda njeno nadaljevanje. Toda, če je v prvem delu, kot je zapisal prevajalec in dramaturg, Lado Kralj, umorjena samo velika iluzija, »ameriški sen«, sen o najlepšem, najboljšem in najbolj pravičnem življenju, v Gospe iz Dubuqua postane vprašljivo življenje samo na sebi, ne takšna ali drugačna njegova lepa forma.

Gospo iz Dubuqua si bomo lahko ogledali v Kulturnem domu v Gorici v nedeljo, 29. t.m., v ponedeljek in torek pa bosta še dve predstavi.

V igri nastopajo Vladimir Jurc, Maja Blagović, Tone Gogala, Bogdana Bratuževa, Adrijan Rustja, Miranda Caharija, Anton Petje in Mira Sardočeva. Režija Dušan Mlakar, sce-

na Niko Matul, kostumi Marija Vidau, lektorsko delo pa je opravil Jože Faganel.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU
SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU
v sodelovanju z
Zvezo slovenskih kulturnih društev in Zvezo slovenske katoliške prosvete

V KULTURNEM DOMU v Gorici
Edward Albee

GOSPA IZ DUBUQUA

Režija: DUŠAN MLAKAR

V nedeljo, 29. januarja, ob 16. uri

ABONMA RED A

v ponedeljek, 30. jan., ob 20.30

ABONMA RED B

v torek, 31. januarja, ob 20.30

ABONMA RED C

Na ponedeljkovo predstavo bodo vozili avtobusi po običajnem voznem redu.

Pred razpletom krize v Števerjanu?

Svetovalci manjšine zahtevajo sklicanje občinskega sveta

Kako je s krizo na občini? O tem se že dalj časa vprašujejo vse bolj številni občani v Števerjanu. Že kakšen teden je slišati glasove o ostavki župana Stanislava Klanjščka, vendar se o tem vprašanju, vsaj v občinskem svetu, še ni razpravljalo, niti ni bil občinski svet seznanjen s tako odločitvijo. Občinski svet se je sestal zadnjič konec decembra lani, te dni, še pred koncem januarja pa bi moral nadalje o proračunu za tekoče leto.

Prav na to opozarjajo v posebnem pismu, ki so ga včeraj, popoldne izročili na županstvu trije predstavniki manjšine v občinskem svetu. V pismu zahtevajo čimprej sklicanje občinskega sveta in točno informacijo o dogajanjih. V pismu nadalje opozarjajo na vrsto dolžnosti, ki jih je treba opraviti v tem in prihodnjem mesecu.

Zaskrbljujoči podatki o nesrečah na delu

Komunistična svetovalska skupina pri skupščini goriške Krajevne zdravstvene enote je naslovila na predsednika KZE Martino pismeno vprašanje, v kateri se navezuje na nekatere izjave, ki jih je te dni dal tisku deželni odbornik za zdravstvo. Po podatkih, ki jih je posredoval odbornik je bil v letu 1982 odstotek nesreč na delu v industriji v naši deželi izredno visok. V naši deželi je ta odstotek dosegal 69,9% medtem ko je vsedržavno povprečje 60,4%, hudih ali celo smrtnih nesreč na delu je bilo v naši deželi dvakrat več kot v vsedržavnem povprečju. Nesreče na delu so tudi najpogostejši vzrok sprejemov v bolnišnice (14,6%).

KPI zato sprašuje predsednika KZE za podatke o nesrečah na delu na območju goriške enote in predlaga naj upravni odbor v letošnjem letu skliče v sodelovanju s sindikalnimi

organizacijami, službo za medicino dela in drugimi pristojnimi ustanovami pokrajinsko konferenco o službi medicine dela na Gorškem in o uvažanju okolišaj za splošno preventivno zdravstveno službo.

Danes seji na občini in pokrajini

Danes ob 17. uri je napovedana redna seja gorškega pokrajinskega sveta, ki se bo moral spoprijeti z dokaj zajetnim dnevnim redom. Sicer pa se bo pokrajinski svet spet sestal v ponedeljek in torek prihodnjega tedna. Veliko pričakovanja vlada za imenovanje predstavnikov pokrajine v razne organizme, predvsem pa glede imenovanja članov upravne komisije prevoznega podjetja APT.

Danes zvečer se bo na seji sestal tudi občinski svet v Gorici. Seja je bila sklicana po hitrem postopku in se bo pričela ob 20. uri. Na dnevnem redu je poleg drugih vprašanj tudi vrsta sklepov, ki se nanašajo na javna dela.

Splavitev novega tankerja v Tržiču

Danes zjutraj bodo v tržaški ladjedelnici splavili 59.500-tonsko ladjo Agip - Liguria, ki so jo zgradili po naročilu družbe SNAM. Pravzaprav se je postopek za splavitev, s poplavljanjem doka, pričel že sinoči, ko je bila tudi manjša slovesnost, danes pa bodo tanker, prvi iz serije dveh enakih, ki ju je naročila družba SNAM, spustili na odprto morje.

Ladja je dolga 247 metrov, široka 40, poganjal pa jo bo motor, ki so ga zgradili v Tovarni velikih motorjev v Trstu in ki razvije moč do 20.300 KS. V ponedeljek, 30. t.m., bodo v Tržiču začeli graditi ladjo dvojčico AGIP Lombardia.

V tamkajšnjem večnamenskem kulturnem centru

V Tržiču predstavljen italijanski prevod znamenitega Levstikovega Martina Krpana

Dobili smo novega Martina Krpana. Pravzaprav je stari Levstikov tekst, ki ima tolikšen pomen za slovensko slovstvo in tudi za slovensko zgodovino, ostal nedotaknjen. Nove so Palčičeve ilustracije, ki gledajo s sodobnimi očmi na dogajanje opisano v Levstikovem delu. Novega Martina Krpana pa imamo v italijanščini, saj gre za prvi prevod celega dela v jezik naših sosedov. Prevod sta oskrbela Patrizia Ravaggi, lektorica italijanskega jezika na ljubljanski univerzi, in tržaški pisatelj Alojz Rebula. Knjigo je izdalo ZTT.

Predstavili so jo v sredo zvečer v dvorani Palazzetto Veneto v Tržiču. Prireditelj večera je bil večnamenski kulturni center v Ronkah, v katerem sodelujejo vse občine tržaškega okoliša. Ta center, kot je ugodoma poudaril njegov predsednik Sergio Bozzi, je že nekajkrat dal pobudo za osveščanje italijanske javnosti o slovenski problematiki. Kmalu bodo predstavili tudi slovenski prevod italijanske ustave.

V sredo zvečer so v Tržiču predstavili ne le Levstikovega dela marveč tudi okolje in razmere v katerih je deloval. Za to je poskrbela prof. Marija Pirjevec s tržaške univerze. O težavah s katerimi se je soočala s prevajanjem je povedala prof. Patrizia Ravaggi. O nalogi ilustratorja je govoril Klavdij Palčič, o prizadevanjih za seznanjanje italijanske javnosti s slovensko problematiko v knjiznjah izdajah pa Marko Kravos. Sergio Bozzi je prebral tudi nekaj odlomkov iz tega znamenitega Levstikovega dela.

ZTT je v sodelovanju s celovško založbo Drava izdalo delo tudi v nemškem prevodu. Lani je javno večnamensko kulturno središče poskrbelo za predstavitev Kosovela italijanskega bralca, prav pred kratkim pa so pri tej ustanovi zaključili nadvse koristno pobudo s pripravo prevoda republiške ustave v slovenščini. Knjigo, ki je že dotiskana, bodo predstavili v kratkem.

Župan sprejel delegacijo kovinarjev

Goriški župan Scarano je včeraj sprejel delegacijo tovarniškega sveta ladjedelnice. Sindikalni predstavniki so župana seznanili z dramatičnim položajem v podjetju in ga povabili, da sodeluje na tiskovni konferenci, ki bo 10. februarja v Rimu. Danes bodo člani tovarniškega sveta obiskali županstvo v Červinjanu, jutri in v ponedeljek pa je na sporedu srečanje s parlamentarci naše dežele.

Vloga in perspektive obrtništva

S kakšnimi težavami se ukvarjajo obrtniki v trenutnem gospodarskem položaju in kakšne so perspektive obrtništva. O tem bodo razpravljali na zborovanju, ki bo v nedeljo, 29. t.m. v Pierisu, v občini Škocjan ob Soči, na pobudo Združenja obrtnikov

in Konfederacije obrtniških podjetij. Zborovanje bo ob 9. uri v osnovni šoli v Pierisu, govorila pa bosta Alcide Bidut in Remigio Rossi.

Vprašanje o vlogi in perspektivah obrtništva je sčepkoprej močno aktualno, saj se tudi v tej dejavnosti že močno odraža kriza industrijskega sektorja.

Samo na Tržaškem deluje okrog 1.500 obrtniških podjetij in je v tej dejavnosti zaposlenih okrog pet tisoč oseb.

Tri mesece zdravljenja za priletno žensko

Priletna domačinka se je včeraj popoldne hudo ponesrečila, medtem ko je šla čez cesto v Ločniku. Nesreča se je pripetila ob 10.30 v Ul. Brigata Re. Osemindesetletni Francesco Colucci se je z avtom peljal iz Gorice v smeri proti Vidmu, ko je ženska šla nenadoma čez cesto peš, ob sebi pa je porivala kolo. Ponesrečenka, ki jo je avto, kljub zaviranju, zbil z vso silo na tla, je 78-letna Cesira Vidoz vd. Perco doma iz Ločnika, Ul. Brigata Re 18.

Takoj po nesreči so ji zdravniki ugotovili pretres možganov in večkratni zlom v gležnju desne noge. V ortopedskem oddelku goriške splošne bolnišnice se bo predvidoma morala zdraviti tri mesece.

Razna obvestila

Zeleni križ prireja danes ob 17. uri v predavalnici šole za bolničarje (Ul. Vittorio Veneto 185) predavanje na temo: koristna, nekoristna in škodljiva zdravila.

Kino

Gorica

VERDI 17.30—22.00 »Il tassinaro«.
VITTORIA 17.30—22.00 »Super porno action«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 17.30—22.00 »Fantozzi subisce ancora«.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 »La chiave«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
PRINCIPE 18.00—22.00 »Bad boys«.
COMUNALE 18.00—22.00 »Una gita scolastica«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 »Resnične zgodbe«, 8. del.

SVOBODA 18.00 »Može se ne morejo posiliti«, in ob 20.30 »Metuljeva mreža«.

DESKLE 19.30 »Na zapadu nič novega«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

»Občinska lekarna«, Ul. San Michele, tel. 85136.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

»Centrale«, Trg republike, tel. 72341.

Namesto nagradnega žrebanja

NOVOLETNA PONUDBA NAROČNIKOM PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Vsi naročniki Primorskega dnevnika, ki bodo poravnali celoletno naročnino do 31. MARCA 1984 prejmejo

30% POPUST

za enkratni nakup knjig, plošč ali kaset iz kataloga ZTT.

S potrdilom o plačani naročnini se lahko takoj zglasite v

TRŽAŠKI KNJIGARNI, Ul. sv. Frančiška 20 v TRSTU

In na UPRAVI PRIMORSKEGA DNEVNIKA, Drevored 24 magglo 1 v GORICI

Bogat jubilejni nastop Akademске folklorne skupine »France Marolt«

BREDI PAHOR

Ko bi samo z enim stavkom hoteli označiti jubilejni nastop Akademске folklorne skupine »France Marolt« ob njeni 35-letnici in 90-letnici rojstva Tončke Marolt, bi pač morali reči, da je ljubljanska skupina popolnoma uresničila namene ideatorja in prvega organizatorja skupine. Vidni slovenski etnomuzikolog France Marolt, po katerem skupina tudi nosi ime, je namreč ustanovil folklorno skupino v želji, da bi se ljudska plesna umetnost, ki je že takrat izginjala, ohranila vsaj v tistem obsegu in postala trajna sestavina slovenske narodne kulture. Za dvojni jubilej je skupina, ki jo že vrsto let vodi Mirko Ramovš, pripravila Večer slovenskih ljudskih plesov in pesmi, s katerim je nudila zelo izčrpen in pester prikaz ljudskega plesnega izročila skoraj vseh slovenskih pokrajin.

AFS »France Marolt« je jubilejni program odplesala dvakrat in sicer dve soboti zapored, 14. in 21. januarja, obakrat v veliki dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani. Po nekajletnem premoru je v svoj program spet vključila splet primorskih plesov (pl. pr. Mirko Ramovš, gl. pr. Julijan

Strajnar), s katerim je večer tudi uvedla. Pri tem spletu bi si z občutljivostjo »domorodcev« dovolili pripombo k nošam, ki niso bile neoporečno pripravljene.

Iz bogate belokranjske zakladnice je Mirko Ramovš črpal gradivo za dva spleta, za prvega »Oj, Ive, pridi k nam na kres« je glasbo priredila Tončka Marolt, poljanski plesi pa so skorajda brez spremljave. Dve točki sta prikazovali tudi prekmurske plesne običaje; oba spleta je plesno pripravil Mirko Ramovš, glasbeno priredbo pa sta prispevala Uroš Krek (za svatbene) in Julijan Strajnar.

Nekakšna obvezna točka so gorenjski plesi, ki jih je že pred leti plesno in glasbeno priredila Tončka Marolt. Prav tako so med najstarejšimi točkami programa AFS »France Marolt« koroški plesi, ki sta jih pripravila Marija Suštar (ples) ter France Marolt (glasba), vendar pa jih žal skupina redko izvaja.

Ostale splete pa sta pripravila Mirko Ramovš (ples) in Julijan Strajnar (glasba) in sicer vzhodnoštajerske, rezijske, dolenske in plesne ljubljanskega predmestja, ki so bili prijetna novost večera.

Že iz seznama je razvidno, da akademška folklorna skupina, s svojim programom dejansko pokriva skoraj

v celoti slovenski kulturni prostor. Pri tem seveda ne mislimo na številne različice plesov, ki obstajajo. Prikazani program je bil tudi za najboljše slovensko skupino precej zahteven, tako da bo na žalost prišel v poštev samo ob svečanejših priložnostih.

Kot vse ostale skupine, ki ljudsko izročilo ponazarjajo (zato jih strokovnjaki uvrščajo v kategorijo reproduktivne folklore), ima namreč tudi »France Marolt« v repertoarju plesne in pesmi drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti. S takšnim mešanim programom je skupina tudi nastopila decembra lani v Trstu. Zato ima večer, ki je v celoti posvečen slovenskemu ljudskemu plesnemu izročilu še poseben pomen.

Jubilantka Tončka Marolt pa si ga je lahko iz zdravstvenih razlogov ogledala le deloma. Še v sedanjem programu skupine, ki jo je vodila skupaj z možem in sestro Marijo Suštar, so spleti, ki jih je sama pripravila. Vendar pa je tudi na osnovi njenega dela prišlo do kasnejše boljše obdelave plesov drugih pokrajin (npr. tudi primorskih).

Tončka Marolt je pri skupini od ustanovitve. Prvo skupino plesalcev je France Marolt organiziral takoj po osvoboditvi v okviru Glasbeno-narodpisnega instituta. S Strokovno folklor-

no skupino, kakor se je imenovala do leta 1948, je skušal ohraniti pristnost slovenskega plesnega izročila, hkrati pa z njeno pomočjo poustvarjati prečiščene plesne in razne običaje. France Marolt je skupino, ki je konec leta 1948, ker se je vanjo vključilo več članov Študentovskega kulturno-umetniškega društva »Tone Tomšič«, prevzela novo ime, vodil le idejno, glasbeno vodstvo je poveril ženi Tončki, plesno pa Mariji Suštarjevi. Po smrti Franceta Marolta se je skupina poimenovala po svojem ustanovitelju.

Od upokojitve Marije Suštar vodi AFS »France Marolt« Mirko Ramovš, ki je tudi pripravil večino spletov slovenskih plesov, ki jih skupina izvaja. V svojem dolgem delovanju je skupina prejela vrsto nagrad doma in v tujini. Gre za amatersko folklorno skupino, ki na najvišji ravni predstavlja in zastopa slovensko plesno izročilo. O tem pričajo tudi številna filmska snemanja: ljubljanska skupina je namreč dvakrat sodelovala z ansambli Lado, Kolo in Tanec pri snemanju celovečernih dokumentarnih filmov o ljudskih plesih narodov Jugoslavije. In s tem je še enkrat izpolnila obete vseh tistih navdušenih in zagriženih »folkloristov«, ki so sodelovali pri njenem snovanju in nadaljnjem razvoju.

Beležke

V milanski galeriji Naviglio so pred dnevi predstavili mapo grafičnih del, ki so jo izdali ob zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu (založnika sta Lazo Vujčić in Visconti Art). V grafični mapi so zbrana dela šestnajstih najuglednejših likovnikov sodobne umetnosti (Moore, Warhol, Kolar, Pistoletto, Rosenquist, Paladino in drugi) različnih stilnih opredelitev in generacij. Mapa je vzbudila veliko zanimanja, v njej pa sta zastopana tudi dva jugoslovanska umetnika: Gabrijel Stupica in Dževad Hozo.

Avtrijska televizija je te dni predvajala gledališče adaptacijo Cankarjevega »Martina Kačurja«, znano pod naslovom »Idealista«, ki jo od lanskega leta uspešno uprizarja dunajski Volkstheater. Po prvih odmevih je televizijsko predvajanje »Idealista« naletelo na ugoden sprejem pri občinstvu.

V okviru gledališke prireditve »V gledališče v družbi«, ki jo prireja skupina La Contrada, bo v torek, 31. t.m., ob 10. uri in v sredo, 1. januarja v gledališču Cristallo gledališka skupina »Teatro di Piazza e d'Occasione di Prato« uprizorila igro »Guliver«. Predstava prikazuje s posebnimi animacijskimi tehnikami in svetlobnimi efekti znano Guliverjevo zgodbo. Gre seveda za svobodno interpretacijo Swiftovega teksta.

Zanimiva knjiga o Ivanu Preglju

Bazilija Pregelj - Moj oče

MARIJAN ZLOBEC

Ali lahko družinski član opisuje svojega najbližjega, ne da bi bil osebno intimen, emotiven, zavezan in zvezan, ne da bi s svojo subjektivnostjo hotel ali nehotel razkriti le nekatere plasti razmerij, druge pa prekril, potisnil v pozabo, kot bi se bal, da bi se kaj preveč zvedelo. Na Slovenskem imamo sorodniških pričevanj malo, čeprav bi imeli potencialno kar precej možnosti za to. Pričevanje Prešernove hčerke Ernestine Jelovšek o očetu je še do danes nepreseženo.

Zato se zdi še posebne pozornosti vredna izpoved Bazilije Pregelj o svojem očetu, pisatelju Ivanu Preglju z naslovom Moj oče (izšla je pri Cankarjevi založbi). Knjiga je takoj na letela na velik odmev pri bralcih, kar ni presenetljivo, spričo pisateljeve stoletnice ter neposredne pričevanje, dokumentarne in spominske vrednosti zapisov edine še žive izmed Pregljevih otrok.

Bazilija Pregelj ohranja v spominih razmerje otroka do očeta; svojo krhkost, navezanost, odvisnost, ljubezen, pripadnost družini; brez intelektual-

zma, če s tem mislimo na možnosti, ki bi jih kot pediatrija morda lahko izkoristila. Zato pa sestavlja podobne v mozaik kot na kakšnih prvih meščanskih fotografijah; lapidarno, mehko, epizodno v utrinkih; rafinirano blago, a precej anekdotično, kot bi hotela tudi skozi rahlo humorno obarvani stil povzdigniti patriarhalnost, idiličnost, družinsko trdnost Pregljevih.

Očarljiv je hote otroško zvedavi, naivni in zato (pre)drzni podton spominov Bazilije Pregelj, ki se je v svojem poklicu, kot pravi, naučila začutiti sočloveka prek zgodovine njegovega otroštva. Pisateljica išče očeta v sebi, v svojem doživljanju, zato prevladuje intimno domačijsko, družinsko okolje, začenši od najzgodnejših vtisov iz Kranja, prek vtisov iz šole-epizoda, ko se je v razredu pojavil pred njo oče in jo »vprašal«, prvih spoznanj o njegovem pisateljevanju, drobce, ko je župnik v njem odkril pripovedni dar (varianta zgodbe o Kajnu in Abelu), pripovedi o dunajski zaroki staršev, do preselitve v Ljubljano; srečanj z opero, obiskov Finžgarja in Breznika, Ferda Kozaka...

Bazilija Pregelj ohranja v Mojem očetu dvojno retrospektivo — svojo in

očetovo; opisuje iz sedanjosti, da bi poglabila časoven razpon in evolucijo razmerij; kot da bi iz svoje zrelosti — v stikih s pacienti — otroki, segla za nekaj desetletij nazaj, pri čemer bi vlogo »zdravnika« odigral njen oče.

Oče — Ivan Pregelj je izžareval v družino svoje znanje, vedrino, duhovnost... Istočasno je od njenih članov sam sprejemal vase »nova odpirajoča se obzorja«, kot pravi Bazilija Pregelj. In poudarja medsebojna bogatejša — tudi ob strastnem branju vsakršne literature, debatiranju; opisuje različna medsebojna vplivanja, a brez nestrpnosti. Pravica do samostojnih odločitev, priznanje intelektualne enakopravnosti, različne poti v poklic in uspeh so opisani često z anekdotičnimi primeri, za katerimi je čutiti harmonijo in nostalgijo.

O pisateljskem delu Ivana Preglja njegova hči pripoveduje manj; širša je paleta njegovega odnosa do umetnosti, a bolj zunanje opisna, manj refleksivna, zrela, pač spričo generacijskih razlik. Veliko je sicer tudi drugih pomembnih slovenskih imen, a se pojavljajo na spominski sceni kot figure, ki nam jih še ni uspelo spoznati v njihovih osebnostnih in miselnih kvalitetah.

»Kaj mi bo hudo, Korle! Mi Bečanovi se ne vdamo. Raje bi umrl, kot pa postal član v njihovi prekleti stranki! Nori so, da so mi to predlagali!«

»Nič niso nori. Predlagali so zato, ker so vedeli, da boš odklonil in tako izgubil gostilno, v kateri so se shajali Slovenci! No, oče, mama bo pa vesela, pa Kristina in Marija tudi!«

»Saj ne rečem, da ni padla v žep kakšna lira... a tudi brez tega zaslužka bomo prestali... Bova pa še bolj kuhala žganje, sin, in prodajali ga bomo v mesto! Ne bodo nas!«

Takoj ko sta se pripeljala domov, je sin izpregel, Bečan pa je odšel pred vhod odstranit tablo.

»Kaj pa delaš, Bečan?!« je zavpil s ceste župnik.

»Saj vidite! Konec je z gostilno! Lahi so mi jo prepovedali!«

»Moj bog, kam pa bomo hodili pit?«

»Kar doma bomo pili in čakali, kaj bo. Ali še bolje — v cerkev bomo hodili molit... Gospod župnik, ko ste že tu, vas povabim, da si natočimo ta boljšega, kar ga je ostalo...«

Sirk si ni dal dvakrat reči. Rad je pil vino, ne le pri maši, tudi drugje, kadarkoli je naneslo. Če je bil žalosten in osamljen se je celo rad napil, seveda nikoli v družbi, vedno sam, preden je legel v posteljo ali sedel v naslanjač pred razpelom z večno lučjo in začel naglas razmišljati o hudinah tega sveta.

Po tistem, ko je opozoril Bečana na nevarnost, je nekajkrat omenil s prižnice Judeža Iskarijota. Farani so ga razumeli, čeprav je govoril zelo zamotano in raznoliko. Kogar se je kaj tikalo, je začel razmišljati. Ljudje so se zapirli vase. Strahoma so prestregali vesti o preganjanju naprednjakov, aretacijah in smrtnih kaznih.

Karlo je pripeljal Petra s harmoniko. Otroci — Lojze, Tone, Edvin in Pavle — so šli po sosede in prijatelje, in kmalu se je v Bečanovi hiši zbrala vesela družba.

Pismo uredništvu

Še o knjigi

»Komunisti v Trstu«

Spoštovano uredništvo!

V zvezi s poročilom Jožeta Pirjevca o knjigi »Komunisti v Trstu« (PD 11. dec. 1983) dolgemu bralcem Primorskega dnevnika — in obravnane knjige — pojasnilo. Iz knjige (str. 45) in Pirjevčeve kritike sledi, da sem v članku objavljenem leta 1972 ocenila odnos »slovenskih nacionalističnih strank« do fašističnega režima kot »sramoten, včasih kar smešen spektakel«. Pirjavec upravičeno svetuje avtorju te ocene, da bi si moral ogledati še druge moje razprave, ki so izšle po letu 1972, vendar ne gre samo za to, marveč za dejstvo, da takšne ocene Panizon v mojem članku ni mogel prebrati. Članek, ki obravnava ilegalni slovenski antifasi-zem (v ta namen ga Panizon ni uporabljal) se le v uvodnem odstavku dotika »slovenskih nacionalističnih strank«, in sicer takole: »...Politično društvo Edinost izbere pot legalnega odnosa do italijanskih oblasti, da bi doseglo priznanje nacionalnih pravic slovensko-hrvaški manjšini. Boj je torej imel značaj nenehne legalne dejavnosti proti težnjam za raznaroditev in asimilacijo manjšin, navzo-

čim že v dobi demokratičnih vlad... Z nastopom fašizma so postopno uvedeni raznarodovalni ukrepi, ki vzbude naravne težnje po aktivnem odporu, tudi v opoziciji do oportunistične politike voditeljev obeh slovenskih meščanskih strank...« Interpretacija o »sramotni« in »smešni« politiki je torej povsem Panizonova in ne moja. Sicer pa je značilno, da se Panizon le v treh primerih sklicuje na moji deli (dostopni v italijanščini), a žal napačno, oziroma jih ne uporablja za tisto problematiko, ki jo dejansko obravnavajo (na str. 42 citira za raznarodovalno problematiko knjigo o Slovencih pod okupacijo, dasi o tem govori knjiga o narodnoobrambenem gibanju). Stvar avtorja je kdaj in kako bo upošteval rezultate drugih raziskovalcev, vendar napačnega in celo izkrivljenega citiranja si resno znanstveno delo ne bi smelo privoščiti, ne glede na (ne)znanje jezikov tistih narodnosti, ki jih zgodovinar obravnava.

Te pripombe metodološkega značaja ne pomenijo razvrednotenja vsebine Panizonove razprave, ki ji je že Pirjavec dal vse priznanje, a bi zaslužila, tako kot dela drugih avtorjev omenjene knjige, obsežnejšo in vsestransko strokovno recenzijo.

Milica Kacin - Wohinz

TONE SVETINA

Med nebom in peklom

49.

Kodrolasec je z zaničljivim nesmehom vzel parpirje in jih vrgel v predal. Rekel je:

»Potem smo zgovorjeni, gospod! Adijo!«

Bečan ni bil edini, ki so z njim obračunali na tak ali še bolj grob način. Obrtniki so propadali, kmetje so izgubljali posestva na dražbah in na tisoče ljudi se je izselilo v dežele čez morje ali pa so ušli čez mejo v Jugoslavijo. Uničevanje Slovencev se je nadaljevalo po peklenskem načrtu. Vse fante mlajših letnikov so poklicali v vojsko. Čim več jih bo padlo na bojišču, tem bolj bo razredčeno prebivalstvo v obmejnih pokrajinah, kamor se je leto za letom doseljevalo vse več Italijanov iz notranjosti države...

S sinom Karlom, ki ga je spremljal, sta še nekaj nakupila v mestu, potem sta se z vozom odpeljala proti domu. Oče se je zgrblil vase. Molče je gledal predse in vodil konje. Spremljali so ju odsevi dreves v gladini reke in cvetje sadnega drevja. Tudi sin je molčal. Oče se je v teh letih postaral, utrujenost se mu je usedla v oči in ude. Žalosten je bil, ker so sina Franeta poklicali k vojakom. Še huje je bilo materi Pepi. Frane je poredko pisal z juga Italije. To so bila nevesela pisma, polna domotožja. Bo šel na fronto umreti za državo neenakopravnosti in nasilja? Dobro, da so vsaj Karla pustili doma; kot prvo-rojenec, bodoči gospodar, je bil po zakonu oproščen vojaške obveznosti.

»Oče, ti je mar hudo, da ne bo več gostilne?« je vprašal sin, da bi ga odvrnil od žalostnih mislih.

Bečan jim je povedal, da je vrnil obrtno dovoljenje, in zdaj bo pogostil vse svoje zveste obiskovalce. Dal je prinesiti vina na mizo, da je kar curljalo od nje. Pili in peli so pozno v noč. Ob spoznavanju, da se od slej nimajo shajati kje drugje, kot v cerkvi, so si tembolj dali duška.

Bečanka jim je nosila na mizo vesela, da ne bo več v hiši gostilne. Spet je imela dojenčka. Enajsti otrok je bila hčerkica Vera. Pravkar jo je podojila in dala spat. Čudila se je, da njeni otroci vedno spijo tudi ob hrupu, celo tedaj, ko odmeva po hiši pesem vinjenih gostov.

V njenem varstvu so vsi otroci zrasli brez gostilne. Kdove kolikokrat je rekla možu: »Zapri gostilno, ali pa me boš ugonobil...« Kristina in Marija, ki sta se razvili v lepi dekleti, sta pomagali, vendar je bilo čez glavo dela na kmetiji. Pepa je vzgajala otroke tako, da so pomagali drug drugemu; tudi obleke in čevlje so nosili drug za drugim in starejši so pazili na mlajše. Ko je župnik včasih v šali rekel Bečanu, naj neha z otroki, se mu je ta na ves glas zasmejal: »Moram jih napraviti še nekaj za tiste, ki jih nimajo... Sicer pa je v naši hiši in štali prostora dovolj, pri mizi pa hrane še za nekaj ust.«

Izdajalca v vasi niso odkrili. Ker komisar Losanna ni več sitnaril in se Chiucco ni sumljivo obnašal — podkupil je ga bolj kot drugje — je župnik menil, da jih je policija le prizkušala. Ta domneva je obveljala. Ko so se župniki sestali, je zvedel, da so tudi na druge tako pritiskali. Skušali in zastraševali so jih. Toda za vsak primer so se vaščani le obnašali tako, kot da jih opazujejo.

Peter, ki je še vedno hodil z učiteljico, se je Bečanu zaklel, da ji ni črnil niti besede o prepovedanih rečeh in da ga tudi spraševala ni. Sama pa do vaških skrivnosti ni imela dostopa. Enkrat samkrat da sta pod vasjo srečala kolono konj. Rekel ji je, da so iz sosednje vasi in da jih ženejo nekam na pašo. Peter je pribil, da učiteljica ni izdajalka, za kar si upa dati roko v ogenj.

V finalni skupini košarkarskega pokala prvakov Presenetljiva zmaga Sarajevčanov

Bosna zasluženoma premagala Bancoromo, ki je povsem razočarala

Bosna — Bancoroma 86:77 (51:46)

BOSNA: Vučević 22 (2:2), Djogić, Benaček 17 (7:7), Ljoljo, Lukenda, Primorac 6 (2:3), Varajić 13 (5:6), Bilalović 5 (1:2), Hadžić 17 (7:9), Mitrović.

BANCOROMA: Wright 21 (3:4), Sbarra 1 (1:2), Salvaggi, Kea 6 (4:10), Tombolato, Gilardi 13 (1:3), Polesello 12 (4:5), Sacripanti, Solfri 14 (2:2), Bertolotti 10.

SODNIKA: Paszcucha (Poljska) in Latz (ZRN).

PM: Bosna 24:27, Bancoroma 17:26. ON: Bosna 23, Bancoroma 24. PON: Polesello (34), Solfri (38), Vučević (39), Primorac (39), Hadžić (40). GLEDALCEV: 2.200.

SARAJEVO: Sarajevska Bosna je v finalnem delu košarkarskega po-

kala prvakov poskrbela še za eno ugodno presenečenje. Sarajevčani so namreč po zmagi nad evropskim prvakom Jollycolombanija premagali še rimsko Bancoromo. Rimski košarkarji pa so po večeršnjem porazu znatno poslabšali svoje možnosti, da bi se uvrstili v superfinale.

Sarajevčani so bili v vodstvu skozi vso tekmo. V 8. min. so že vodili z 22:14. Trener gostov Bianchini je sicer poskušal zaustaviti nasprotnikove strelce z različnimi taktičnimi kombinacijami, Hadžić, Vučević, Varajić in Benaček pa so bili izredno razpoloženi in vse obrambe Bancorome so bile zamenjane.

V vrstah Bancorome so vsi na splošno igrali zelo slabo. Le Američan Wright je izpeljal nekaj učinkovitih akcij. Tudi on pa je bil dokaj

poprečen pri metu na koš (9:20). Še zlasti pa je razočaral Američan Kea, ki je dosegel le šest točk, v obrambi pa je bil povsem pomanjkljiv. (nb)

1. — prvi	X 1
2. — prvi	2 1 X
3. — prvi	X 2
4. — prvi	1 2
5. — prvi	X 1 2
6. — prvi	2 X
7. — prvi	1 2 X
8. — prvi	2 1
9. — prvi	X 2 1
10. — prvi	1 X
11. — prvi	X 1

Danes ženski smuk za SP

MEGEVE — Danes bo v francoskem smučarskem središču Megeve ženski smuk za svetovni pokal. Ker je zapadlo precej novega snega, bo proga vse prej kot trda in bodo imele po vsej verjetnosti prednost švicarke, ki jim tak sneg še najbolj ustreza. V prvi vrsti bi omenili Walliserjevo, ki je letos že dvakrat slavila, in mlado Figinijevo, ki se čedalje bolj uveljavlja. Med favorite spada še H. Wenzel, I. Epple, nekatere Francozinje, ki se bodo skušale čim bolj odrezati na domačem smučišču in pa tekmovalke iz Kanade in ZDA.

SNEŽNE RAZMERE

Forni di Sopra 60 - 140 cm, Ravascletto 50 - 210, Nevejsko sedlo 120 - 245, Trbiž 70 - 120, Piancavallo 100 - 200, Claut 40 - 50, Matajur 40 - 100, Sauris 60 - 85, Sedlo Chianzutan 60 - 80, Ampezzo 40 - 80, Mariborsko Pohorje 80, Rogla 140, Golte 80 - 100, Velika planina 120, Krvavec 110, Kranjska gora 60 - 80, Pokljuka 110, Vogel 220, Koblja 65 - 135, Kanin 150 - 230, Cerklje 70, Zlatni vrh 70 - 80.

Rally Monte Carlo: Röhrl (audi 4) vodi

MONTE CARLO — Na mednarodnem avtomobilskem rallyju v Monte Carlu se nadaljuje premoč pilotov na avtomobilih audi. Kar štiri audiji so namreč na prvih štirih mestih po šestih posebnih preizkušnjah.

Na vrhu lestvice je trenutno Walter Röhrl pred Blomqvistom in Mikkolo. Prvi pilot na lancii (Bettega) je trenutno na šestem mestu.

Velik uspeh italijanskih odbojcarskih ekip

Italijanska odbojka je ponovno dosegla velik uspeh in dokazala, da spada med vodilne na stari celine.

V pokalu državnih prvakov je Santal s 3:0 (15:13, 15:6, 15:4) odpravil nizozemskega prvaka Starlifta in se skupaj z zagrebško Mladostjo, francoskim Cannesom in Duklo iz ČSSR uvrstil v finale, ki bo februarja v Baslu.

V pokalu pokalnih prvakov je turinski Kappa s 3:1 (15:10, 16:18, 15:13, 15:5) premagal finski Rantaperkion. Kappa je že v gosteh slavil s 3:0 in je tokrat opravil le težji trening.

V finale zveznega pokala sta se uvrstili kar dve italijanski ekipi. Milan-ki Casio je v Parizu premagal domači Stade Francais s 3:1 (15:8, 15:4, 12:15, 15:4), Panini pa je v Modeni nadigral novosadsko Vojvodino s 3:0 (15:6, 15:10, 15:11).

Na Piancavallu veliko slavje Japoncev

V organizaciji tržaškega društva »Sci Club 70« in pod pokroviteljstvom dežele Furlanije - Julijske krajine je bil včeraj na Piancavallu mednarodni slalom za FIS točke, ki se ga je udeležilo kar 140 smučarjev iz 17 držav.

Tekma se je končala s pravim zmagovalcem japonskih smučarjev, ki so osvojili vsa prva tri mesta. Najboljši Italijan je bil Ciro Sertorelli (četrti), najboljši Jugoslovanci pa Jure Jakopin (petnajsti).

VRSTNI RED SLALOMA: 1. Iwaja (Jap.) 1'48"38; 2. Kodama (Jap.) 1'48"44; 3. Išoka (Jap.) 1'49"16; 4. Sertorelli (It.) 1'49"47; 5. Merelli (It.) 1'50"11 ... 15. Jakopin (Jug.) 1'54"32.

Pred začetkom 14. ZOI v Sarajevu

Vse nared tudi za časnikarje

Nekaj tisoč športnikov se bo v Sarajevu pridružil še kak tisoč novinarjev in tehnikov, ki bodo zadolženi, da bodo šle igre v svet čim hitreje in čim bolje in da nikomur, ki bo sledil dogodkom po televiziji, ne bo žal, da ni sam v Sarajevu.

Za organizacijo televizijskih in radijskih prenosov so se mobilizirale vse jugoslovanske RTV-postaje, za organizacijo »press-centra« pa največji jugoslovanski dnevniki. Vzporedno z jugoslovansko televizijsko organizacijo bo na olimpijskih terenih še samostojna ekipa ameriške družbe ABC, ki bo snemala in oddajale za ZDA in Kanado samostojen program.

Pravzaprav je prireditev kot so OI namenjena svetu in organizacijski napor za optimalno podajanje dogodkov zdaleč prekaša tistega zgolj športnega, ki je v primerjavi zelo kratek in tudi povsem rutinski.

Za oris obsega vseh naprav, ki bodo na razpolago novinarjem in reporterjem, lahko omenimo 246 telefonskih kabin za pogovore iz samih olimpijskih naprav, dodatnih 77 javnih telefonskih kabin, 250 teleprinterjev, 50 strojev za fotokopiranje, 10 naprav za telefote in 760 pisalnih strojev. Vsi pomožni »press-centri« bodo povezani z glavnim in skoraj v celoti samo-

stojni in enakovredni glede zaloge informacij, ki se bodo v le-te stekale.

Na posameznih prizoriščih so »press-centre« organizirali: na Bjelašnici (moške alpske panoge) »Oslobodjenje« iz Sarajeva, na Jahorini (ženske alpske panoge) »Politika« iz Beograda, v športnem centru Zetra (hitrostno in umetnostno drsanje, hokej) »Vjesnik« iz Zagreba, na Trebeviču (bob in sankanje) »Dnevnik« in »Magyar szov« iz Novega Sada, na Igmanu-Veliko polje (teki, biatlon, kombinacija) »Borba« iz Beograda, na Igmanu-Malo polje (skoki in kombinacija) »Delo« iz Ljubljane. Glavni »press-center« v Skenderiji si je organizacijski odbor pridržal zase.

Velika reklama katero uživajo zimski športi, v prvi vrsti seveda beli cirkus, je medtem žela nove »žrtve«, če se tako lahko imenuje države, ki se bodo udeležile iger. Zadnji informativni bilten ZOI navaja predhodno prijavo 45 držav, medtem ko jih je bilo v Lake Placidu dejansko prisotnih 37. Zanimiva je prijava Portorika, pojma sonca in večnega poletja. Prvič se bo zimskih iger udeležila tudi Bolivija, in sicer s petimi športniki.

Informacije, ki jih bo proizvajalo kakih 5500 novinarjev in tehnikov, bodo tako zajele vse mogoče dele sveta. (kb)

KK Sava iz Kranja pri ZSSDI

Na sedežu ZSSDI v Trstu se je včeraj mudila delegacija kranjskega Kolesarskega kluba Sava, ki so jo sestavljali predsednik Bohorič, predstavnik pokroviteljske tovarne Sava Peterlin in trener kluba jugoslovanske reprezentance Hvasti. Gostje iz matične Slovenije je sprejel predsednik ZSSDI Kalan in predstavnika KK Adria iz Lonjerja Pečar in Čok.

Po priložnostnih uvodnih besedah je stekla zelo konkretna in razvejana razprava, iz katere je jasno izšlo, da je sodelovanje med Adrio in Savo že zelo tesno in uspešno. Kljub temu so se domenili še za vrsto drugih skupnih pobud. Na pobudo predstavnika tržaškega podjetja Resim Marina Košute, ki uspešno posluje s Savo (tovarna pnevmatik), so se dogovorili tudi za obliko sponzorizacije lonjerskega društva, ki že vrsto let nudi krajevnim kolesarjem, med katerimi sta tudi reprezentanta Ropret in Lampič, svojo pomoč pri organizaciji njihovih turnej po Italiji.

(Na sliki: posnetek z včerajšnjega srečanja na sedežu ZSSDI)

V prijateljski košarkarski tekmi Koristna tekma za jadrance

Premagali so srbsko peterko Bora - Vitez 31 točk

JADRAN — BOR 99:93 (57:37)

JADRAN: Vitez 31, Daneu 20, Ivo Starc 12, Kojanec 5, Žerjal 9, Sosić 10, Ban 12, Vassallo, Hrovatin.

V okviru priprave na jutrišnjo prvenstveno srečanje C-1 lige doma proti moštvu Delfina iz Pesara je Jadran odigral prijateljsko tekmo proti ekipi Bora iz Srbije.

Jadranci so zasluženoma zmagali, gre pa priznati, da so gostje, ki so ta čas na pripravah v Lipici, igrali z okrnjeno postavo (brez treh najvišjih košarkarjev), kar je dokaj olajšalo nalogo našim. Pri tem pa gre pristaviti, da je tudi Jadran nastopil v nepopolni postavi. Manjkala sta namreč Klavdij Starc in Gulić (šolske obveznosti) ter Rauber (bolečine v hrbtu) in Vremec (izpah rame).

Naši košarkarji so si zmago v glav-

nem zagotovili v prvem polčasu, ko so tudi visoko povedli. V nadaljevanju so gostje ostro reagirali, se našim nevarno »približali«, kaj več od častnega poraza pa niso zmogli.

Srečanje je bilo nedvomno koristno za jadrance, posebno v drugem delu, ko so gostje agresivno branili.

Fantje so tudi pokazali zadovoljivo formo, kar daje dobro upati za jutrišnji nastop proti moštvu iz Pesara.

● **BRAZILIJA USPEŠNA.** V prijateljski nogometni tekmi v Florianopolisu je brazilska reprezentanca premagala Romunijo s 3:1 (2:0). Za Brazilijo so bili uspešni Miradinha, Leiz in Edson, za goste pa Camataru.

● **KITAJSKA S 300 ATLETI.** Kitajska se bo udeležila olimpijskih iger v Los Angelesu s 300 tekmovalci in trenerji.

Pismo uredništvu

Prejeli smo s prošnjo za objavo.

Najgloblje obžalujem in Vas prosim, da mi oprostite za to, kar se je zgodilo na vneti tekmi, ki sta jo naši dve moštvi odigrali 18. decembra, je pa Primorski dnevnik objavil 19. januarja. Obljubljam Vam, da se bom za naprej skušal obzdrati, da se kaj podobnega ne bo več zgodilo. Obenem pa upam, da se boste znali brzditi tudi Vi in ne boste več žalili moje mame z neponovljivimi izrazi, kakor se je zgodilo takrat in se še sedaj dogaja v šoli. Sicer pa upam, da bomo za naprej te naše »mularijske« zadeve reševali mulci sami med sabo, saj bi bilo nerodno, če bi kdo takšne in podobne pripetljaje, ki se med tekmarji stalno dogajajo, hotel izkoriščati za kakšne politične instrumentalizacije. Vaš Marko Lokar

● **SOVJETI V ITALIJI.** Sovjetska nogometna reprezentanca se bo od 1. do 15. februarja mudila na pripravah v Italiji, kjer bo odigrala tudi nekaj prijateljskih tekem.

V prvenstvu dečkov na Tržaškem Mladi borovci zadovoljili

Minuli teden se je naposled končalo tudi prvenstvo dečkov na Tržaškem, ki je bilo letos zanimivo in dokaj dolgo. Zmagal je Inter 1904, ki je, kar zadeva moške, edina prava tržaška velesila.

Mladi borovci so na koncu obtičali na petem mestu kljub šestim zmagam. Slabši uvrstitvi je predvsem botrovalo dejstvo, da so brez borbe izgubili tekmo z NPT, kar jih je praktično stalo štiri točke. Drugače bi bili lahko najbrž drugi, saj so prav v zadnjem kolu z gladko zmago nad Volleyem Duke 80 dokazali, da bi jim to mesto pritekalo. O Borovi uvrstitvi nam je spremljevalec ekipe in pravi »factotum« moške odbojke pri našem tržaškem društvu Angelo Starc povedal naslednje: »Če bi fantje vselej nastopili v standardni postavi bi bila uvrstitev gotovo boljša. Poznalo se je tudi, da niso imeli predprvenstve-

nih priprav in da so nasploh imeli premalo možnosti, da bi redno trenirali. Vsekakor imajo fantje prihodnje leto možnost, da se potegujejo za sam vrh lestvice, saj bodo nastopili z isto postavco.

IZIDI ZADNJIH TREH KOL

VIS - Bor 0:3; Inter - Volley 80 Duke 3:1; Prevenire - NPT 1:3; Rozzol - Prevenire 0:3; NPT - Inter 1:3; Volley 80 Duke - VIS 3:0; Bor - Volley 80 Duke 3:0; VIS - NPT 0:3; Inter - Rozzol 3:0.

KONČNA LESTVICA

Inter	12	12	0	36	4	24
Nuova Pall. TS	12	8	4	28	15	16
Volley 80 Duke	12	8	4	26	16	16
Prevenire	12	6	6	19	21	12
BOR	12	6	6	22	19	10
VIS	12	2	10	9	31	4
Rozzol	12	0	12	2	36	0

Danes igra za vas

Sonja Lutman

Namiznoteniška igralka goriškega Doma Sonja Lutman že več let uspešno nastopa v tej panogi. Doslej največji uspeh je dosegla z osvojitvijo prvenstva na mladinskih igrah in s sedmim mestom na vsedržavnem prvenstvu v Rimu.

Dorče Okretić je prejšnji teden pravilno napovedal devet izidov.

Ascoli - Fiorentina	X 2
Lazio - Genoa	X
Milan - Roma	2 X 1
Napoli - Juventus	2 X
Pisa - Verona	X
Sampdoria - Catania	1
Torino - Inter	1 X 2
Udinese - Avellino	1
Atalanta - Cagliari	X 1
Palermo - Triestina	1
Pescara - Campobasso	X
Francavilla - Taranto	2 X
Siracusa - Nocerina	X

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir - V SFRJ številka 15.000 din, naročnina za zasebne mesečno 180.00, letno 1.800.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.00, letno 2.500.00 din

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo trženskega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 39.000. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski dnevnik

27. januarja 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubens 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

V zadnjem mesecu je bilo že 35 atentatov

Napetost na Korziki ob vsakdanjih demonstracijah in bombnih atentatih

PARIZ — Korziški krajevni dejavniki opozarjajo na čedalje naraščajočo napetost, ki je v zadnjem mesecu, poleg številnih groženj in demonstracij povzročila tudi 35 bombnih atentatov. Med najbolj zaskrbljujočimi pojavi so tudi demonstracije avtonomistov, do katerih je prišlo na pogrebu Etienna Cardija, ki je bil ob življenju, medtem ko je pripravljali dinamični atentat. Posledica vzdušja napetosti in nasilja je bil tudi odhod

dveh francoskih učiteljev s Korzike po vrsti groženj, ki sta jih bila deležna.

Med prvimi, ki so opozorili na naraščanje napetosti in nasilja so bili pripadniki avtonomističnega gibanja, ki se združujejo v »zvezi korziškega ljudstva«. Slednji obtožujejo ilegalno korziško osvobodilno fronto, ki da je prvi krivec nasilja, istočasno pa obtožujejo tudi konservativce posameznih klanov, ki se v političnih krogih

sklicujejo predvsem na stališča levičarskega radikalnega senatorja Francaisa Giacobbi ter neogolističnega poslanca Jean-Paula Rocca Serra. Avtonomisti trdijo, da ima samo država na razpolago sredstva za boj proti nasilju, obenem pa obtožujejo osrednjo oblast, da ni nikoli začela izvajati posebnega statuta, ki ga ima Korzika in da je zato krajevna vlada izgubila na ugledu.

Avtonomisti trdijo, da je edina rešitev korziškega vprašanja možna v institucionalnem priznanju korziškega ljudstva in v avtonomiji znotraj republike. To pa pomeni zagotoviti dejanski družbeni in gospodarski razvoj, kot so socialistični disidenti zahtevali že spomladi 1981 med volilno kampanjo.

Odločno proti tem stališčem pa je politična organizacija, ki se zavzema za »francosko in republikansko Korziko«, in ki tudi obsoja nasilje, ki ga izvaja »peščica pustolovcev«. Kljub spravljenim stališčem pa je bilo na prvi javni manifestaciji te organizacije, sredi tega meseca, slišati vrsto zelo ostrih in pristranskih psov. V korziških krogih trdijo, da imata že omenjena Giacobbi in Rocca Serra odločilno besedo pri izbirah njenih političnih stališč. V prejšnjih dneh je tudi komunistični sindikat CGT organiziral demonstracijo proti nasilju, ki so se je udeležile tudi levičarske stranke, medtem ko so pripadniki Zveze za francosko in republikansko Korziko sledili demonstraciji le od daleč.

Ribolov na ledu

Južni Korejci se velikokrat kratkočasijo s tem, da zvrtajo luknjo v ledu in čakajo na ribe... (Telefoto AP)

Konj z naočniki

Great Fortune je avstralski dirkalni konj, star devet let. Pravzaprav — svoja leta le težko prenaša, saj si mora natikati naočnike, da lahko na dirkah vidi, kje je cilj (Telefoto AP)

Velik preplah pred izbruhom vulkana

SYDNEY — Na otoku New Britain v Novi Gvineji iz dneva v dan pričakujejo vulkansko erupcijo ogromnih dimenzij in intenzivnosti. Strokovnjaki pravijo, naj bi do izbruha prišlo v teku treh mesecev.

Avstralsko obrambno ministrstvo je že za božič pripravilo načrt za evakuacijo 20 tisoč prebivalcev otoka, ki že čakajo v vrstah, da bi zapustili svoj rodni kraj.

Banke namreč ne dajejo več posojil, zavarovalnice ne zavarujejo, nihče nič ne kupuje, šole so zaprte, mesto Rabaul je mrtvo. Edini, ki služi mastne denarce je špediter, h kateremu se ljudje zatekajo, da bi odposlali na varno pobočje...

Kakšne so razvojne možnosti lokalnih dnevnikov?

RIM — Naklada italijanskih lokalnih dnevnikov doseže okoli en milijon izvodov na dan. Samo listi, ki se tiskajo v severni in srednji Italiji imajo možnost, da svojo naklado povečajo na dva milijona. S tem podatkom Italija daleč zaostaja za Francijo, kjer so z naklado 10 milijonov izvodov pravi pravcati imperij. Še večjo težo imajo lokalni dnevnik v ZDA. Njihovi prihodki v višini 80 odstotkov prihajajo od reklame in samo 20 odstotkov od prodaje listov.

Znano je, da se v Italiji dnevnik slabo berejo. Pred leti so vzrok za ta nezavidljivi primat našli v dejstvu, da so italijanski dnevnikarji pričeli izhajati v času zelo razširjene nepismenosti. Takrat je nastala tako imenovana tretja stran, ki je hotela ustreči maloštevilnim branja željnim državljanom. Revije so zagledale luč sveta, ko je bila pismenost večja, toda kaj, ko sta se pojavila najprej radio, potem pa še TV, ki sta na eter prileknile potencialne bralce.

Zaradi pomanjkanja tradicije, konkurence revij in radiotelevizije se danes v Italiji na dan prodaja

samo 5 milijonov dnevnikov. Za primer naj navedemo Japonsko, ki jih prodaja 67 milijonov, odnosno 1.27 na osebo. Tudi v Italiji so razlike med Severom in Jugom. V Bazilikatu, denimo, prodajo po 27 izvodov na 1.000 prebivalcev, podatek, ki bi bil primeren za osrčje Afrike.

Te podatke objavlja časnikar Vittorio Bruno v svoji anketi o položaju lokalnih dnevnikov z naslovom Po človeški meri.

Po časnikarjevi sodbi je samo v severni Italiji mogoče doseči dva milijona izvodov na dan. Toda pod pogojem, da bo iz tiskarne prišel boljši proizvod, da bolje izkoristijo posodobljeno tehnologijo, da se časopisi drugače dostavljajo bralcem kot doslej in da prihodki od gospodarske propagande postanejo izdatnejši.

Raziskava je pokazala, da so skoraj vsi krajevni dnevnikarji že uvedli sodobno tehnologijo. Po besedah Giovannija Giovanninija, predsednika federacije izdajateljev dnevnikov so založniške hiše v to vložile 250 milijard lir. Tiskarne so sicer res postale sodobnejše, proračunski primanjkljaj teh

založb pa se s tem ni zmanjšal. Hude pretrese italijanskega tiska v zadnjih letih so lokalni listi dobro prebradli in imajo dovolj moči in zdravja, da se uspešno spopadejo z drugimi mediji in se pri tem predvsem zanašajo na naraščajočo bralnost posebno na podeželju.

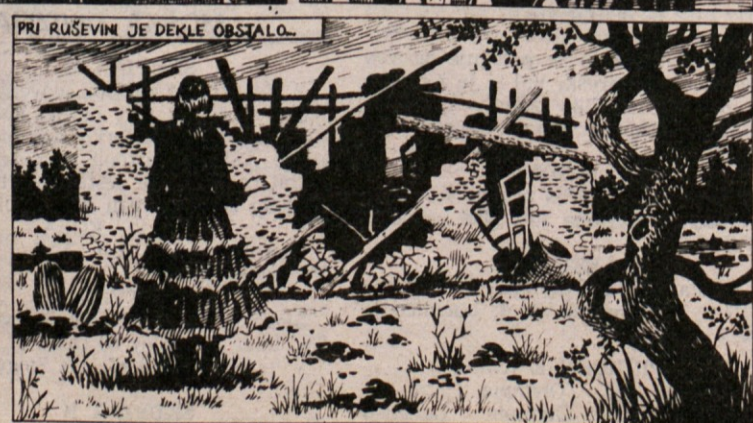
Krajevni dnevnikarji bodo radiotelevizijskim medijem in oddajam, ki jih napovedujejo prek satelitov, uspešno konkurirali, če bodo med seboj sodelovali: skupno bodo morali sestavljati priloge, rubrike, ustvariti nov tip časnika in bralcu ponuditi zanimivosti, po katerih vedno bolj hlajajo. Seveda, vse to po dosegljivih cenah.

Perspektivo imajo listi, ki zabeležijo drobne vesti o športu, majhnem dogajanju, o mestnem prometu in življenjskih stroških, ki objavijo kakšno sliko mestnega kotička posneto prejšnji dan itd. Vse to je objavljivo tudi na prvi strani.

Položaj je časnikar Bruno zbral na podlagi odgovorov, ki jih je prejel od lokalnih dnevnikov, med katerimi so bili tudi takšni, kot, denimo Gazzetta di Parma, ki izhaja že 250 let.

Ciril Gale
Vladimir Herceg

Desperado Joaquin Murietta (4.)

Prozorna piramida bo »krasila« Louvre

PARIZ — V bližnji prihodnosti bodo najbrž postavili na dvorišče znamenite palače Louvre (kjer je tudi svetovno znani muzej) orjaško piramido iz prozornega stekla, ob njej pa bodo še tri podobne piramide. To vsaj predvideva projekt ameriškega arhitekta kitajskega porekla, ki mora po nalogu francoske vlade predložiti načrt za nov »videz« stavbe.

Prav jutri bodo predstavili Mitterrandu maketo. Piramida bo imela obseg tridesetih metrov, visoka pa bo dvajset metrov. Ostale značilnosti: monumentalni vhod s premičnimi stopnicami, ki bodo vodile v posebno halo, od koder bo vstop v znameniti muzej, ki ga bodo še dodatno razširili, tako da bo imel na razpolago kar 30 tisoč kvadratnih metrov več. Tu bo prostora za amfiteater, knjižnico, konferenčne sobe in restavracijo, kar bo gotovo še povečalo obisk, ki danes šteje že preko 3 milijone obiskovalcev na leto.

Arhitektov načrt predvideva med drugim tudi ogromno podzemno parkirišče in dodatne nove prehode na površini. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da je načrt že vzbudil nekaj polemik in nezadovoljstvo, predvsem kar zadeva piramido. Sam arhitekt pa je dejal, da je sedaj dvorišče Louvra brez osebnosti, katero bo pridobil prav s svetlobnimi efekti prozorne steklene piramide.

Dvanajst let za telefon

MOSKVA — V Sovjetski zvezi je treba tudi do dvanajst let čakati, da napeljejo telefon v stanovanje ali hišo zasebnika. Te podatke objavlja »Sovjetskaja Rosija«, ki se zaustavlja predvsem ob primeru Astrahana (polmilijskega mesta ob Kaspiškem morju), kjer preko 45 tisoč ljudi čaka na telefon.

Telefon so izumili 70 let pred televizijo, polemično ugotavlja moskovski dnevnik, a v Sovjetski zvezi kaže, da se je širil mnogo počasneje od nulega ekrana.